

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, GEGUŽĖS – MAY 17, 2012 • Vol. CIII Nr. 58

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-16-12

PERIODICALS

Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ remiamas seminaras Kaune – 12 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Lietuva galėjo likti pustaute šalimi – 2
- Kiek sykių privalėjo atsistatydinti teisingumo ministras? – 3
- Apie mūsų demonstracijas – 3
- Lietuvių naujienos – 4
- Pavasaris Lituanistikos tyrimo ir studijų centre – 5
- „Skautybės kelias“ – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- Lietuvos kinas Kanuose – 8
- Paskutinė kadencija (29) – 13
- Dainuojantis tiltas – nuo Michigan iki Baltijos – 14

Valiutų santykis
1 USD — 2.72 LT
1 EUR — 3.45 LT

Posėdžiauja Lietuvos Respublikos Seimo ir PLB komisija

Vilnius (URM info) – Lietuvos užsienio reikalų viceministrė Asta Skaisgirytė Liauškienė gegužės 15 dieną LR Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos posėdyje teigė, kad atsižvelgdami į laikmečio diktuojamas aplinkybes, turime ne tik išlaikyti, bet ir kurti tautinį identitetą, ieškoti naujų saviraiškos ir bendradarbiavimo formų. „Šiandien ne tik dažnas lietuvis, bet ir visas pasaulis tam tikra prasme yra tarpvalstybiniame būvyje. Tad ir atsakas į pasaulio lietuvių šeimos poreikius bei Lietuvos ir jos diasporos santykių plėtotė turi atitikti laikmečio iššūkius ir galimybes. Pasirinkdami patrauklią ‘Globalios Lietuvos’ idėjos formą, privalome ją užpildyti praktiniu turiniu, kurį kuriame mes visi, ir čia, Lietuvoje, ir Londone, ir Amerikoje”, – sakė viceministrė.

Posėdžio dalyviams ji pristatė konkrečias Užsienio reikalų ministerijos įgyvendinamas ir remiamas veiklas santykių su užsienio lietuviais srityje: Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimą, Pasaulio lietuvių ekonomikos forumą, Lietuvos diasporos mentorystės ir užsienio lietuvių stažuotų projektus, paramą užsienio

Gegužės 15–18 d. posėdžiaujanti LR Seimo ir PLB komisija svarsto užsienio lietuvių švietimo, krašto apsaugos finansavimo, užsienyje esančio Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo išsaugojimo, kultūros rėmimo ir kitus svarbius klausimus. URM nuotr.

lietuvių švietimui, bendruomeniškuo ir tautinio tapatumo stiprinimui.

„Tokiu būdu Užsienio reikalų ministerija kartu su Vyriausybe įgyvendina ‘Globalios Lietuvos’ programą, siekia paskatinti Lietuvos diasporą įsitraukti į valstybės gyvenimą, užtikrinti veiksmingą valstybės ir

išeivių dialogą”, – teigė A. Skaisgirytė Liauškienė.

Gegužės 16 dieną užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius komisijos nariams pristatė ministerijos veiklą, siekiant išsaugoti užsienyje esančių Lietuvai reikšmingą kultūros ir istorijos paveldą.

Vyriausybė nepritarė referendumui dėl Visagino AE

Vilnius (ELTA) – LR Vyriausybė nutarė nepritariti referendumui dėl planuojamos statyti Visagino atominės elektrinės (AE) ir tokia išvada teikia Seimui. Vyriausybės manymu, Seimas šiuo klausimu jau yra aiškiai išreiškęs savo politinį apsisprendimą, kurį vykdo Vyriausybė.

„Sprendimas statyti naują atominę elektrinę įtvirtintas Atominės

elektrinės įstatyme bei kituose, beveik prieš dešimtmetį Seimo priimtuose teisės aktuose. Šio sprendimo įgyvendinimui pamatus nuosekliai klojo visų kadencijų Seimai ir tuo metu dirbusios Vyriausybės. Todėl referendumu galėtų būti sprendžiamas klausimas tik dėl Atominės elektrinės įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatų pripažinimo netekusiais

galios”, – teigia Vyriausybė.

Norint, kad referendumas vyktų kartu su Seimo rinkimais, Seimo nutarimas turi būti priimtas nuo liepos 16 iki rugpjūčio 13 d., kitu atveju referendumu rengimas valstybei papildomai kainuotų keliolika milijonų litų, primena Ministrų kabinetas.

Ministras padėkojo JAV istorikui

Vilnius (ELTA) – Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis padėkojo JAV istorikui Timothy Snyder už Lietuvai ir visam Rytų Europos regionui reikšmingos istorinės atminties apie totalitarinių režimų nusikaltimus gynimą.

Ministras istorikui pristatė Lietuvos veiklą, skirtą tragiškų XX amžiaus įvykių aukoms pagerbti. „Seimas 2011-uosius paskelbė Holokausto aukomis tapusių Lietuvos gyventojų atminimo metais. Todėl per praėjusius metus buvo įgyvendinta daugybė projektų, skirtų žydų genocido atminimui. Šia neregėto masto programa nacionaliniu ir tarptautiniu lygmeniu siekta pagerbti holokausto aukas, įamžinti litvakų paveldą ir kovoti su antisemitizmu”, – sakė A. Ažubalis.

Tarp kitų Lietuvos vykdomų darbų jis išskyrė Seimo priimtą Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamojo turto įstatymą, Vilniaus žydų istorinio kvartalo fragmentų atkūrimą, senųjų žydų kapinių Šnipiškėse atminimo įamžinimą. Jau atlikti Lietuvos valdžios finansuoti Vilniaus didžiosios sinagogos archeologiniai tyrinėjimai, įrengta Vilniaus žydų viešoji biblioteka. Pasak ministro, holokausto tragedijos unikalumas yra nenuneigiamas, tačiau negalima nutylėti ir kitos skausmingos Rytų Europos patirties – stalinistinio teroro.

Praėjusių metų rugsėjį Užsienio reikalų ministerijoje buvo pristatyta T. Snyder knyga „Kruvinos žemės. Eu-

Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis (k.) padėkojo JAV istorikui Timothy Snyder už Lietuvai ir visam Rytų Europos regionui reikšmingos istorinės atminties apie totalitarinių režimų nusikaltimus gynimą. URM nuotr.

ropa tarp Hitlerio ir Stalino”, kurioje analizuojamas komunistinės Sovietų Sąjungos ir nacių Vokietijos vykdytas teroras. T. Snyder studijavo istoriją Oksford, šiuo metu yra Yale universiteto profesorius. Jo tyrimo sritys – Rytų Europos ir holokausto istorija. Autoriaus darbai buvo daugelį kartų premijuoti, 2003 m. jam buvo suteikta George Louis Beer vardo Amerikos istorikų asociacijos premija.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Po trijų savaičių Lietuvos Respublikos prezidentė skaitys metinį pranešimą. Tačiau prieš tai ji lankysis Čikagoje, kuri gegužės 16–24 dienomis vyks NATO viršūnių susitikimas. Apie tai, kad prezidentė atvyksta į Čikagą, girdime tik iš nuogirdų. Nei LR generalinio konsulato Čikagoje, nei LR ambasados Washington, DC tinklalapiuose apie būsimą prezidentės apsilankymą – nė žodžio. Apie jį sužinojome atsivertę gegužės 15 d. tinklalapio <http://chicago.cbslocal.com> puslapį. Deja, pakvietimo susitikti su šalies vadove „Draugas“ negavo. Viename savo metinių pranešimų, kalbėdama apie vieną didžiausių Lietuvos žaizdų – emigraciją, D. Grybauskaitė ragino: „Pažvelkime tikrovei į akis ir pripažinkime: žmonės emigruoja ne tik ir ne tiek dėl ekonominių priežasčių. Jie išvažiuoja į svetimas šalis, nes pasijuto svetimi savame krašte (...)“. Ar iš tų valstybės vadovų rūpi išeiviai? Jei taip, tai kodėl žiniasklaida nepakviesta į susitikimą su prezidentė?

Redaktorė **Laima Apanavičienė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaite
dalia.cidzikaite@gmail.com
Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Jei po Pirmojo pasaulinio karo nebūtų susikūrusi Lietuvos valstybė, mūsų laukė gudų likimas. Taip sako žinomas istorikas ir filosofas, Vilniaus universiteto profesorius Kęstutis Girnius. Siūlome sutrumpintą **Virginiiaus Savukyno** pokalbį su **K. Girniumi**.

– Savo knygoje „Tauta, išbandymai, dorovė“ jūs rašote apie „galvojimą tautomis“. Ar toks galvojimas nepaseno?

– Sakyčiau, kad ne. Gal jis tik truputį susilpnėjęs. Tačiau pirmiau reikėtų paaiškinti, ką reiškia tas mąstymas tautomis. Tai yra nacionalizmo normatyvinė sampratos schema, suteikianti idėjinius rėmus, per kuriuos žmogus žiūri į bendruomenę, savo išpareigojimus ir t. t. Tuos rėmus sudaro trys sudedamieji. Pirmas, mintis, kad tauta yra pagrindinė ir esminė bendruomenė, paženklinta vertybių. Antra, tautinė tapatybė yra esminė žmogaus kolektyvinė tapatybė, svarbesnė už visas kitas. Trečia, tautinė valstybė yra ta politinė tvarka, kurią tauta palaimina ir kuri yra būtina, kad tauta klestėtų. Ta normatyvinė sampratos schema skatina žmones žiūrėti į socialinį pasaulį per tautų prizmę. Ir jie ne tik žiūri į pasaulį, bet kartu suteikia įpareigojimų, kaip tą pasaulį pakeisti. Sako, kad pasaulis yra toks ar anoks, tačiau kartu sako, kad jis turi būti dar šiek tiek kitoks. Ir tada žmogus savo tautinę tapatybę, kurią laiko esminiu gilaus „aš“ pamatu, įpareigoja būti įtvirtinta.

Anksčiau buvo pabrėžiamos tautos, dabar pabrėžiamos valstybės. Galvojama, kad tautos ir nacionalizmas yra pavojingas dalykas, todėl nereikia etninio pilietiškumo, o būtina skatinti pilietinį tautiškumą. Žiūrėsime, kaip bus, tačiau, manau, kad dabar didelio pavojaus nėra. Reikia žiūrėti, kaip kuriamos platesnės potautinės tapatybės. Geras pavyzdys yra Europa. Žmonės jaučiasi esą europiečiai, bet vis tiek pirmiausia save laiko latviais, lietuviais, estais, vokiečiais ar pan.

– Norėčiau jums paprieštaruoti. Sociologinės apklausos rodo, kad vis mažiau lietuvių tapatina save su Lietuva ir pasirenka tapatinimąsi su savo miestu, regionu. Jeigu palyginsime su apklausomis, atliktomis prieš dvidešimt metų, tada buvo žymiai ryškesnis tapatinimasis su Lietuva. Galbūt dėl to galima daryti išvadą, kad silpnėja tapatinimasis su lietuviškumu. Nepasitikėjimas valdžios institucijomis, nusivylimas Lietuvos valstybe. Taigi tas lietuviškas galvojimas tautomis silpnėja labai smarkiai...

– Nežinau, ar labai smarkiai... Nenorėčiau daryti išvadų, nepatikrinęs dabartinių apklausų rezultatų su tais, kurie bus po penkerių ar dešimties metų. Lygiai taip pat, manau, kad dabartinių duomenų negalima lyginti su tuo, kas buvo prieš dvidešimt metų. Tada vis tik buvo antrasis tautinis atgimimas, Sąjūdžio metai, labai retas dvasios pakilimas. Ir tai neišvengiamai pasiekė viršūnę. Tačiau yra ir kita pusė. Per penkiasdešimt sovietų okupacijos metų tautiškumas gerokai susilpnėjo. Susilpnėjo ta prasme, kad išnyko valstybinis matmuo.

– Liaudis... (Šypsosi – red. past.)

– Taip, liaudis... Taigi svarbiausia buvo, kad tos tautos neturėtų politinių siekių. Labai būdinga tai, kad,

Lietuva galėjo likti
pustaute šalimi

pavyzdžiui, Antanui Sniečkui ansamblis „Lietuva“ buvo vienas mėgiamiausių. Galima sakyti, kad devintojo dešimtmečio pradžioje ansamblis „Lietuva“ buvo populiariausias nei pati Lietuvos valstybė. Tiesiog „valstybės“ sąvoka pradėjo išnykti, žmonės pripratę, kad Sovietų Sąjunga yra neišvengiamas ir nereikia per daug svajoti. Taigi nebuvo tautinio auklėjimo, tačiau buvo Sąjūdžio metai, didelis dvasios pakilimas. Jo buvo nemažai ir vėliau, kad esą viskas bus tvarkoje, tačiau akivaizdu, kad dabar taip nėra.

– Jeigu pažiūrėtume iš asmens pusės, ką šiais laikais reiškia išpareigojimas tautai? Kaip aš – lietuvis – galėčiau išpareigoti Lietuvai?

– Sudėtingas klausimas. Normalus tautinis išpareigojimas, kaip, pavyzdžiui, rašė mano tėvas knygoje „Tauta ir tautinė ištikimybė“, yra tada, kai apie tautinę ištikimybę kalbi tautai gresiant pavojui. Apie tautinę ištikimybę nuosekliai ir nuodugnai pirmiausia pradėta kalbėti išeivijoje, nes per penkiolika metų pajauta, kaip greitai galima nutautėti. Buvo mintis, kad Lietuvoje neįmanoma nutautėti, nes čia tu gyveni tarp savų. Reikia rūpintis kultūra, žmonių dorove, nes tautą sudaro tautiečiai – žmonės.

Yra dar vienas dalykas – emigracija. Kantiniu požiūriu mes turime teisę į laisvę, kurią gali užtikrinti tik demokratinė valstybė. Taigi žmogus turi pareigą gerbti ir remti demokratines valstybes. Tas klausimas iškyla ir su lietuvių kultūra. Yra sąlygų, kai žmogus gali palikti Lietuvą ir gyventi užsienyje, turėti sentimentų, rašyti straipsnius lietuviškai spaudoje, įsijungti į kultūrinį gyvenimą ir pan. Tačiau po kiek laiko iškyla pavojus, kad jei per daug žmonių palieka šalį...

– Kaip kad yra dabar, tiesa?

– Taip, kaip yra dabar ar netgi daugiau. Tada gresia šio toks pavojus, kad nebus tos bazės, pamato, kur ta kultūra galėtų suklestėti ir augti.

– Ar taip yra ir su tais, kurie šiuo metu išvažiuoja iš Lietuvos?

– Ne, sakyčiau, kad dar nėra tokio didelio pavojaus, bet ateityje gali būti, jei vis daugiau ir daugiau žmonių išvyks. Išvykstantis žmogus turėtų pagalvoti: jei man svarbi tauta, ar turėčiau išvykti, ar pasilikti, o gal išvykęs po kiek laiko turėčiau grįžti. Pastarasis, aišku, yra idealus variantas. Pavyzdžiui, išvykę studentai grįžta su patirtimi. Su savo įnašu, platesnėmis žiniomis tokie žmonės Lietuvai būtų itin naudingi. Tačiau patirtis rodo, kad nėra taip lengva. Daug žmonių, išvykusių dešimčiai metų, užsienyje gyvena jau dešimties metų. Čia yra vienas iš pavojų.

– Tai tikriausiai ir yra esminis dalykas: jeigu nutarei likti tautoje ir joje gyventi.

– Ne esminis, bet labai svarbus dalykas. Kitaip sakant, sunkiau prisidėti prie tautos gyvenimo, jei ne gyveni tarp savo tautiečių ir ne jauti gyvenimo pulso. Kitas dalykas, rūpinimasis, kad ta didžioji tautos dalis, gyvenanti „po valstybe“, būtų teisinga, kuriama socialinis solidarumas ir pan. Visus šiuos dalykus gali dary-

ti tik gyvendamas čia. Gali palikti tautą ir prisidėti, bet ilgainiui jei čia vis tiek nebus tos pagrindinės masės, kyla šioks toks pavojus, kad Lietuva liks kaip valstybė, bet ji nebus atrama tautiniam gyvenimui.

– Ar reiki ginti tautą, kai jai iškyla fizinis pavojus?

– Taip, manau, dėl to nekyla jokių klausimų.

– Bet juk galima kultūriškai ginti iš kur nors kitur, saugesnių vietų. Ypač jei tautą išvaizduosime kaip kultūrinį darinį.

– Tauta yra trejopas darinys. Yra objektyvios savybės, kaip kalba, kultūra, gyvenimo būdas ir pan. Antras darinys – subjektyvus – yra žmogaus išpareigojimas, ištikinimas, kad jis tai tautai priklauso. Jeigu tauta sąmoningai savęs nesupranta, tautos nėra. Todėl, pavyzdžiui, XIX a. pradžioje lietuvių tautos nebuvo. Kadangi svarbiausia yra tautinė kolektyvinė tapatybė, su tavimi giliai susieta, bandai sukurti sąlygas, kur tauta ir jos kultūra galėtų klestėti. Tada įmanoma tautinė valstybė, plati autonomija ar pan. O kalbant apie užpuolimą, tai yra natūralus gynimas nuo išorės priešų.

– Apibendrinkime mūsų pokalbį. Kalbant apie XX a. istoriją, kokią pamoką galėtų padaryti lietuvių tauta, jei ji galvoja apie savo išlikimą? Į ką galėtume atsiremti?

– Po Pirmojo pasaulinio karo buvo sukurta Lietuvos valstybė. Jei tada nebūtų susikūrusi valstybė, mums būtų grėsęs gudų likimas. Būtuome likę pustaute šalimi. Tarpukariu, A. Smetonos valdymo laikotarpiu, buvo pakankamai išvystytas patriotizmas. Nebuvo galima išvaizduoti, jog Lietuva gali būti nelaisva, todėl ir buvo priešinamasi okupantams. Taip pat stiprybės galime semtis iš Sąjūdžio metų. Galima visaip vertinti, tačiau Lietuvoje išsivadavimo judėjimas buvo pats stipriausias. Visą laiką gyva mintis, kad mes prisidėjome prie Sovietų Sąjungos griūties. Mūsų Parlamento gynimas buvo pamokymas B. Jelcinui ir jo žmonėms, kaip reikia ginti Baltuosius rūmus. Taigi yra pakankamai pamokų, kad tauta yra sava ir ji turi būti vertinga. Tokie momentai ir suteikia tą vertę, nes sudėtingomis sąlygomis padaroma gerų dalykų. Tačiau nereikia paneigti, kad buvo ir juodesnių momentų.

– Turite galvoje holokaustą Lietuvoje?

– Taip, ir holokaustą, tačiau ne tik tai. Lygiai taip pat daug lietuvių Stalino metais prisidėjo ir tarnavo nusikalstamai valdžiai. Ir tarnavo pakankamai entuziastingai. 1948 metų gegužės 26 d., keturios dienos po masinių trėmimų, „Literatūroje ir mene“ pasirodė straipsnis, kuriame tokie rašytojai kaip J. Baltušis sako, kad „reikia šituos šliužus sunaikinti“. Panašiai apie kirminus kalbėjo poetas Mozoriūnas, taip pat Būtėnas. Buvo skleidžiama zoologinė neapykanta, o ją skleidę žmonės juk buvo tautos nariai. Gal jie ir nežudė žmonių, tačiau negalime jais didžiūotis. O holokaustas yra tokia dėmė, kuri tikrai nedžiugina...

– Kaip manote, ar lietuvių tauta išliks?

– Tikiu, kad išliks. Jei pakankamai žmonių mano, kad ji yra vertinga, tada tikrai išliks.

– Ačiū už pokalbį.

Lietuvos Seimas nepajėgė atstatyti Teisingumo ministro. Kad interpelacija pavyktų, pritrūko vos dešimties balsų. Norint pašalinti iš posto bet kokį Lietuvos ministrą, reikia, kad tokį pasiūlymą palaikytų daugiau nei pusė parlamentarų. Gegužės 8-ąją taip neatsitiko. Tą dieną interpelacijos šalininkų buvo šiek tiek mažiau nei pusė.

Teisingumo ministras Remigijus Šimašius turėjo itin daug rimtų progų tiek garbingai pasitraukti pats, tiek būti atstatytas. Štai tik keletas akis draskančių pavyzdžių. Lietuviškoji Temidė keletą metų nuožmiai persekiojo buvusį Viktor Uspaskich apsaugininką Šarūną Paberalių ir laikė jį itin pavojingu kriminaliniu nusikaltėliu.

Nepasitikėdamas lietuvišku teisingumu, vaikinai pabėgo į Ameriką. Teisinė JAV sistema nelaikoma labai liberalia, atlaidžia, tačiau amerikietiškoji Temidė negrąžino mums vaikinų, manydama, kad byla – sufabrikuota. Taip, ši tamsi istorija praidėjo dar tuo metu, kai Šimašius nenešiojo ministro portfelio. Formaliai jis – niekuo dėtas. Ir vis tik teisingumo ministras nė piršto nepajudino, kad Lietuva bent jau pabandytų išsiaiškinti, kas ir kodėl dirbtinai kūrė politinio pobūdžio bylą, kompromituojančią mūsų šalį svarbiausių sąjungininkų aktyse.

Kiek sykių privalėjo atsistatydinti teisingumo ministras?

GINTARAS VIŠOCKAS

Nė piršto nepajudino greičiausiai dėl to, kad nenorėjo veltis į painias, sudėtingas istorijas. Mat čia išpainiojusios ir slaptosios tarnybos. Šiandien visa Lietuva žino, jog bėdos Paberalių užklupo būtent tada, kai vaikinai panorėję išsiaiškinti slaptoju bendradarbiu Lietuvos VSD struktūrose. Taigi Lietuva akivaizdžiai sukompromituota JAV aktyse. Ši žinia atkeliavo jau tuo metu, kai Šimašius ėjo ministro pareigas. Bet Lietuvos visuomenė taip ir nesulaukė bent jau formalių paaiškinimų apie lietuviškosios Temidės klaidas. Ar Lietuvai reikalingas teisingumo ministras, nesirūpinantis net didelių tarptautinių atgarsį sulaukusiomis baudžiamosiomis bylomis?

Taip pat pamokanti čečėnų Hadizat ir Maliko Gatajev istorija. Lietuvos teisėsauga atkakliai persekiojo Kaune čečėnų našlaičius auginusius sutuoktinius Gatajev. Akivaizdu, kad sutuoktiniai mums, lietuviams, nekėlė jokio pavojaus. Gyveno tyliai, ra-

miai, rūpinosi labdara, į politines intrigas nesivėlė. Jokių narkotikų, jokių nusikalstamų susivienijimų, jokių bendradarbiavimų su užsienio slaptojomis tarnybomis, jokių terorizmo. Net įtarimų tokių Lietuva nebuvo jiems iškėlus.

Ir vis dėlto Gatajev kažkam labai kliudė, kadangi siekta juos sužlugdyti bet kokia kaina. Neturėdama nė vieno rimto įkalčio, lietuviškoji teisėsauga jiems bandė primesti bent jau žiaurų elgesį su nepilnamečiais, grasinimą nužudyti augintinius, kaltino ir savivaldžiaivimu. Net į kalėjimą sutuoktinius buvo uždare. Šiandien akivaizdu, jog ir šie kaltinimai – laužti iš piršto. Jokio žiaurais elgesio su vaikais nebuvo, o tas vienas ar keli berniai su augintine, – dirbtinai išprovokuoti slaptojų VSD agentų.

Čečėnams nieko kito nebėliko kaip bėgti iš Lietuvos. Pabėgo. Pasielgė teisingai, sprukdami iš demokratinė šalimi laikomos Lietuvos. Nes tas „demokratiškumas“ – tik iškaba

lengvatikiams klaidinti. Nūnai jie gyvena Suomijoje. Bet lietuviškoji Temidė ramybėje jų vis tiek nenorėjo palikti – pabandė juos susigrąžinti iš Helsinkio. Suprask, Lietuvai labai rūpi tiesa ir teisingumas, todėl Gatajev byla privalo būti ir toliau nagrinėjama Kauno ar Klaipėdos teismuose. Iki pergalingos pabaigos?

Demokratiška, Europos Sąjungai priklausanti Suomija atsisakė grąžinti Lietuvai čečėnus. Užuo mums išdavė čečėnus, Gatajev suomiai suteikė politinį prieglobstį. Vaizdžiai tariant, lietuviškos Temidės argumentus suomiai palaikė neįtikinamais, paviršutiniškais, grubiai pažeidžiančiais svarbiausias žmogaus teises. Taigi lietuviška Temidė sulaukė skaudaus antausio.

Keista teisingumo ministro reakcija ir į Garliavos įvykius. Kalbėdamas iš Seimo tribūnos ministras svarstė, kodėl galbūt siunta kai kurie interpelacijos šalininkai. Esą jiems nepatinka, jog teisingumo ministras visur ir visada ragina teismo sprendimus vykdyti be išlygų. Suprask, mažosios Kedytės perdavimas motinai Laimutei Stankūnaitei – neišvengiamas, būtinas, nediskutuotinas. Gal ir neišvengiamas, tačiau lietuviška Temidė ir lietuviška teisėsauga elgiasi ne taip, kaip turėtų vadovaujantis sveiku protu dirbti valstybinių institucijų pareigūnai. **Nukelta į 15 psl.**

NUOMONĖ • KOMENTARAS

Šiuo metu, kai Čikagoje renkasi įvairūs demonstruotojai ir langų daužytojai NATO viršūnių posėdžio proga, sugrįžta atmintin akimirkos iš praeities. Mes kadaise irgi demonstravom...

Štai – New York mieste, Madison Square Garden, Baltijos tautų jaunimo organizuotos eitynės į Jungtines Tautas 1965 m. lapkričio 13 d. Tautiniai drabužiais, skautų uniformomis pasipuošusios žengia tvarkingos eilės. Žmonių minioje už plakato „Freedom for Lithuania“ stovi dvylikmetis Gintas Taoras. Jis po 25 metų Washington, DC vėl bus demonstracijose, bet jau Skautų brolijos vyr. skautininko pavaduotojo pareigose. Šiose eitynėse 10 akademikų skautų, ramiai įėję į posėdžio salę Jungtinėse Tautose, smarkiai sušuko „Freedom for Lithuania!“ Ir buvo trumpam areštuoti. Kaip mes jais didžiavomės! Vienas iš eitynių organizatorių buvo New York skautų vadovas Romas Kezys.

Tais pačiais metais Čikagoje Pavergtų tautų komiteto organizuotame parade dalyvavo 19 tautybių žmonės, lietuvių buvo daugiau kaip 3,000. Viena iš vadovių – Birutė Vindašienė, mirusi š. m. balandžio 2 d., kuri 1988–1991 m. Illinois valstijos rūmuose, Čikagoje, suorganizuodavo po 3 dienas vykstančias Pavergtų tautų paradas. Jose darbuositi skautininkės iš „Sietuvos“ draugovės.

Labiau atmintini yra 1990 m. įvykiai. Paskelbta Lietuvos nepriklausomybė, o čia pripažinimo nėra...

Hamilton mieste, Kanadoje, kovo 24 d. prie miesto rotušės vyksta vigilija. Skautai ir skautės paruošė plakatus, skautas Andrius Gedris ten bučiavo iki 2 val. nakties. Čikagoje Daley aikštę kovo 30 d. užima trijų generacijų – tėvai, vaikai, vaikaičiai – lietuvių minia. Jūrų skautė Dana Mikužienė tai dienai pasiuvo 14 didžiausių trispalvių, kurias ant aukštų stiebų aplink aikštę bėgdamas neša jauni-

Apie mūsų demonstracijas

ALĖ NAMIKIENĖ

mas. Tos trispalvės kitą savaitę jau vežamos į Washington, DC.

Elena Tuskenytė „Skautų aide“ 1990 m. Nr. 6 ilgam straipsnyje įdomiai aprašo 15-os valandų kelionę ir demonstracijų vyksmą balandžio 4 d. Rašo, kad iš Čikagos ir Lemont išvažiavo 6 autobusai lietuvių „paveikti Amerikos vyriausybę, o taip pat išreikšti savo protestus prieš rusus“. „Demonstracijose dalyvavo ne tik senukai ir jauni politikieriai, bet buvo ir mažų vaikiukų su vėliavomis ir nepaprastai daug jaunimo iš visų Amerikos valstijų. Susitikom su senais draugais ir visi kartu šaukėme ‘What do we want? – Freedom! When do we want it? – Now!’ Visi sušlapę nuo lietaus, užkime, sustoję susikabinome rankomis, giedojome Lietuvos himną. Grupė jaunimo su vėliavomis

rankose bėgiojo aplink parką anapus gatvės prieš Baltuosius rūmus.“ Jos grupė nuėjo į Dirkson pastatą, kur trumpam „pagavo“ senatorių Paul Simon, nuskubėjo su vėliavomis prie Aukščiausiojo Teismo rūmų. Rašo: „...Čia buvo dangiškas chaosas! Oras skambėjo mūsų šauksmais ir šūkais, ore plevėsavo daugybė labai didelių vėliavų. Prie lenkų ambasados nuleista ‘Solidarnosc’ vėliava ir jos vietoj iškelta Lietuvos trispalvė. Rusų ambasados rūmuose – jokios gyvybės. Aš irgi neišėičiau iš rūmų, kai žmonės nepaprastai garsiai šūkauja ‘Booooo!’ po kiekvieno užuolaidos pajudėjimo. ‘Red army, go home!’ šaukėmė jau visai balus praradę.“

Birželio 1–2 dienomis vėl minios suvažiavo vigilijai Washington. Skautiško archyvo nuotraukose matome

sajungos vadovus – Tarybos pirmininką Petrą Molį, Brolijos vyr. skautininką Gediminą Deveikį su pavaduotoju Gintu Taoru, Akademinio skautų sąjūdžio pirm. Danutę Eidukiene, Seserijos vyr. skautininkės pavaduotoją Meilę Mickienę su vysk. Paulium Baltakiu ir vysk. S. Tamkevičium. Buvo pastatyta didžiulė Lietuvos laisvės statulos kopija, kurios gilumoje matosi Washington paminklas. Jaunimas nešiojo plakatus „Bush – Push! Gorbachev: don’t Blockade – Negotiate!“

1991 m. rugsėjo 2 d. Amerika pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Suvažiavome laimingi į Čikagos miesto centrą. Sveikina gubernatorius, šokami tautiniai šokiai, skamba dainos. O už mūsų tyliai stovi savo vėliavas apkabinę tie, kurių tautos dar neatgavusios laisvės...

Kaip būtų gera būti jaunai ir ši ypatingą NATO suvažiavimo savaitgalį Čikagoje stovėti už plakato „Welcome to Chicago! Sveika atvykus, Lietuvos Prezidente!“

Pavergtų tautų paradas Čikagoje 1974 m.

Jono Kuprio nuotr. („Draugo“ archyvas)

TELKINIAI

St. Petersburg, FL

Lietuvių naujienos

Sėkminga Velykų mugė

Kovo mėn. 29 d., ketvirtadienį, vienas po kito automobiliai suko į Lietuvių klubo automobilių pastatymo aikštelę, kuri greitai pildėsi. Suvažiavo gražus būrys Klubo narių ir svečių iš arti ir toli. Jie visi skubėjo į Lietuvių klubo valdybos surengtą Velykinę mugę.

Įėjus pro salės duris, pasitiko gardžių valgių kvapai. Čia galėjai pavalgyti skanius pietus ir pasitiprinti prieš „velykinį apsipirkimą“.

Mugės stalai, gražiai išpuošti velykiniais margučiais, buvo nukrauti įvairių gėrybių: matėsi vario ir gintaro meniškų dirbinių, vyno butelių meniškų kamštelių, žiedų, skirtų servetėlėms, papuoštų gintarais, įvairių lietuviškų rankdarbių ir juostų. Gomurį viliojo lietuviškas sūris, „Napoleonai“ ir kiti kepiniai. Galėjai rasti net lietuviškiems valgiams būtinų prieskonių – džiovintų krapų ir petruškų maišelių.

Pirmą kartą mugėje buvo išstatyti ir dailininkės Rasos Saldaitienės paveikslai, suvilioję ne vieną mugės lankytoją.

Visus maloniai, su šypsena aptarnavo niekad nepavargstančios Klubo valdybos moterys su talkininkėmis, vadovaujamos Klubo pirmininkės Vidos Meiluvienės. Dėkojame Klubo valdybai už nuotaikingo priešvelykinio pabendravimo surengimą.

Gražus Šv. Velykų sekmadienis Klube

Gausus būrys Klubo narių ir svečių suvažiavo į Lietuvių klubą atšvęsti Šv. Velykas. Gražiai išpuošta scena, šventiškai padabinti stalai, šalti užkandžiai ir karšti patiekalai bei lietuviška gira ir vynas maloniai nuteikė susirinkusius.

Neapseita ir be margučių „muštynių“. Stipriausias margutis, kurio savininkė buvo Ona Petrienė, nugulėjo visus, jo savininkė buvo apdovanojama. Gražiausiais margučiais teisėjų komisijos (S. Prialgauskienės, kan. B. Talaišio ir M. Šilkaičio) paskelbti Ados Vodopalaitės.

Muzikinė popietė – dovana mamai

Dažnai Lietuvių klubo nariai pasirenka atšvęsti savo ar šeimos ypatingas dienas Lietuvių klube, tarp draugų. Balandžio mėn. 1 d. ilgameis Klubo narės Onos Armonienės iš

Washington, DC atvykusi duktė Giedra Kudarauskienė padovanojo mamai, švenčiančiai 90-ji gimtadienį, o kartu ir visiems, susirinkusiems Klubo pietums, muzikinę popietę.

Programą atliko dainininkė Maryla Madura, jai akompanavo pianistė Seda Hakopian. Girdėjome Scarlatti, Dvorak, Saint-Saens, Bizet, LARA ir Lehar kūrinis.

Pianistė Seda Hakopian, baigusi Jerevano (Armėnija) konservatoriją, ilgus metus dirbo Jerevano operos teatre koncertmeisterė. Prieš 20 metų atvykusi į Florida valstiją, ji dažnai akompanuoja įvairiuose koncertuose, vargonauja Tampa ir St. Petersburg bažnyčiose. Ji taip pat moko studentus, kurių viena yra popietės

„Banga“, studentų grupė, St. Petersburg, FL.

dainininkė Maryla Madura.

Maryla Madura, PhD, mokytiš dainuoti pradėjo prieš dvejus metus. Ji gieda bažnyčiose, pasirodo lenkų klube.

Ši muzikinė popietė buvo graži dovana mamai. Linkime Armonienei daug gražių, laimingų ir geros sveikatos kupinų metų.

Atvelykis Klube – tautinio šokio diena

Atvelykio sekmadienį, balandžio 15 d., prieš pietus, St. Petersburg jaunimo tautinių šokių grupė „Saulė“, vadovaujama Rimos ir Aurelijaus Kilbauskų, pradžiugino dalyvius gražia tautinių šokių programa.

Prieš programą Klubo pirm. Vida Meiluvienė pakvietė Kultūros būrelio pirmininkę ir tautinių šokių pradininkę, grupės steigėją St. Petersburg Angelę Karnienę, kuri supažindino susirinkusius su turtinga ir prasminga tautinio šokio išeivijos istorija.

Kalbėtoja paminėjo, kad jau 1957

metais buvo įsteigtas Tautinių šokių institutas, kuris pasiryžo saugoti tautinių šokių tradicijas, rengiant šokių mokytojus, atrenkant muziką, rūpinantis tautinių drabužių originalumu. Šokių institutas organizuoja metinius šokių mokytojų kursus Dainavos stovykloje prie Detroit, palaiko glaudžius ryšius su tautinių šokių grupėmis, aktyviai prisideda prie tautinių šokių švenčių organizavimo. Tokių švenčių jau surengta 13-ka, 14-toji rengiama šiais metais liepos 1 d. Boston mieste.

Švenčių ruošimu rūpinasi JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių valdybų sudaryti komitetai. Finansinė našta krinta ant bilietų pirkėjų ir aukotojų pečių. Visų tautinių šokių švenčių pasirengimo darbai, ke-

nystė!

Po paskutinio šokio, žiūrovams plojant, grupė buvo pakviesta į scenos priekį. Prie mikrofono sugrįžusi Karnienė sakė, kad daina ir šokis yra mūsų senos, turtingos kultūros neatšiejama dalis. Išeivija su dainomis ir šokiais puoselėja lietuvių patriotinę dvasią, dar kartą parodo mūsų pagarbą savo kultūriniam palikimui. Klubo kultūros būrelio vardu ji sveikino vadovus, šokėjas, linkėdama jiems sėkmės ir jaunatviško džiaugsmo Boston mieste.

Karnienė perskaitė Lietuvos Respublikos garbės konsulo Algimanto Karnavičiaus sveikinimą, kuriame jis rašo: „Gailiuosi, kad negaliu šiandien dalyvauti jūsų programoje ir pasidžiaugti jūsų pasiryžimu puoselėti lietuviško tautinio šokio meną. Džiaugiuosi, kad, sekdami savo tėvėlių ir senelių pramintu keliu, vyksite į Boston ir dalyvausite XIV lietuvių tautinių šokių šventėje. Šios šventės – tai lietuviškos išeivijos šeimos šventės. Jos yra graži tautinės kultūros tradicija, kuri riša mūsų jaunimą ir vyresniusius ir duoda progą perduoti mūsų tautinį folklorą iš vienos kartos į kitą kartą.

Dalyvausiu kartu su jumis „Aggnis“ arenoje, Bostone, stebėsiu „Saulės“ grupę ir plosiu jums. Linkiu sėkmės ir sveikinu jus, jūsų vadovus Rimą ir Aurelijų, jūsų tėvelius ir linkiu gražių švenčių prisiminimų.“

Karnienė pakvietė Kultūros būrelio nares įteikti kiekvienam šokėjui ir vadovams bendrą garbės konsulo Karnavičiaus ir Kultūros būrelio dovaną – tautinių šokių šventės generalinės repetitijos marškinėlius su dailininko sukurtu ir išsiuvinėtu grupės vardu „SAULĖ St. Petersburg, Florida“.

Buvusios „Audros“ grupės atstovė Aldona Česnaitė paaiškino, kad tautinių šokių švenčių generalinėje repetitijoje visos grupės šoka dėvėdamos savo grupės vardinius marškinėlius, o mergaitės ir moterys dėvi ir vienodus sijonėlius. „Audros“ šokėjos turėjo iš specialiai užsakytos ir tautiniais raštais išaustos medžiagos sijonėlius, kuriuos jos dovanuoja „Saulės“ grupės mergaitėms. „Saulės“ grupės vadovai padėjo už dovanas ir pažadėjo netolimoje ateityje dar pašokti Klubo pietų lankytojams.

Salėje prie specialaus stalo sėdėjusi „Saulės“ šokėjų tėvų atstovė rinko aukas į šventę vykstantiems Boston šokėjams.

Malonu buvo išgirsti, kad salėje sėdėjo ir trys buvusių šokėjų poros, kurios susipažino per tautinių šokių šventes, sukūrė lietuviškas šeimas, dabar jų vaikai šoks XIV lietuvių tautinių šokių šventėje.

„Saulės“ grupės šokėjai: Aleksytė Bobelis, Julius Lukas, Elana Bobelis, Paulius Lukas, Liudas Bobelis, Andrius Vaidila, Albertas Glavinskas, Andrius Vilkišalis, Audra Glavinskaitė, Kristina Vilkišalis, Daina Glavinskaitė, Monika Vilkišalis, Ema Kadzevičius, Aistė Zalapugaitė, Toma Karalevičiūtė ir Indrė Zalapugaitė. Sėkmės „Saulės“ vadovams ir šokėjams!

St. Petersburg „Lietuvių žinios“, 2012 m. balandis.

St. Petersburg tautinių šokių grupė „Audra“.

„Draugo“ archyvo nuotraukos

New York, NY

New York pagerbta Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motina

Gegužės mėnesį daugelyje pasaulio šalių švenčiama Motinos diena. Šia proga New York buvo suorganizuotas renginys, skirtas Dievo Motinos Švč. Mergelės pagerbimui. Renginį organizavo New York arkivyskupija.

Į renginį buvo pakviesti 54-ių šalių, kuriose yra garbinamas Dievo Motinos vardas, atstovai. Specialiai šiam renginiui organizatoriai paruošė šešių kvadratinių pėdų dydžio plakatus su Izraelyje Nazareto Apreiškimo bazilikoje esančių viso pasaulio Dievo Motinos atvaizdų fotografijomis. Kartu su Japonijoje, Filipinuose, Graikijoje, Italijoje, Prancūzijoje ir kitose šalyse garbinamomis Madonomis renginį puošė Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos atvaizdas.

Renginys prasidėjo šv. Mišiomis netoli Times Square aikštės įsikūrusioje Holy Innocents bažnyčioje. Šv. Mišias atnašavo New York kardinolas Edward Egan.

„Kiekviena tauta Dievo Motiną garbina savitai, tačiau visi sutinkame, jog ji yra mūsų Motina. Visi vaizdai, kuriuos šiandieną matome čia, atspindi Dievo Motinos meilę ir globą mums“, – kalbėjo kardinolas. Egan pabrėžė, jog etninių grupių parapijos yra kertinės Amerikos bažnyčios ląstelės ir turi būti išlaikytos

visomis priemonėmis.

Po Mišių tikintieji, nešdami savo šalies Dievo Motinos atvaizdus, patraukė į Times Square. Pasaulio ikonų eitynės tapo renginio viršūne. Eitynių metu skambėjo bažnytiniai himnai, o Times Square buvo kalbamos maldos. Prie maldos prisijungė niujorkiečiai ir nemažai turistų.

New York Aušros Vartų bažnyčios išsaugojimo komiteto narys Mindaugas Blaudžiūnas džiaugėsi, jog dalyvauti renginyje buvo pakviesti šios bažnyčios parapijiečiai.

„Suprantu, jog naujasis New York kardinolas mums yra palankesnis, kad nesame visiškai 'nurašyti'. Tikiu, jog mūsų pasiaukojimas ir veikla suminkštins New York bažnyčios vadovų širdis, o Švč. Mergelė suteiks mums drąsos bei išminties išsaugoti ir atgaivinti senuosius lietuvių išeivių dvasinės kultūros namus“, – kalbėjo M. Blaudžiūnas.

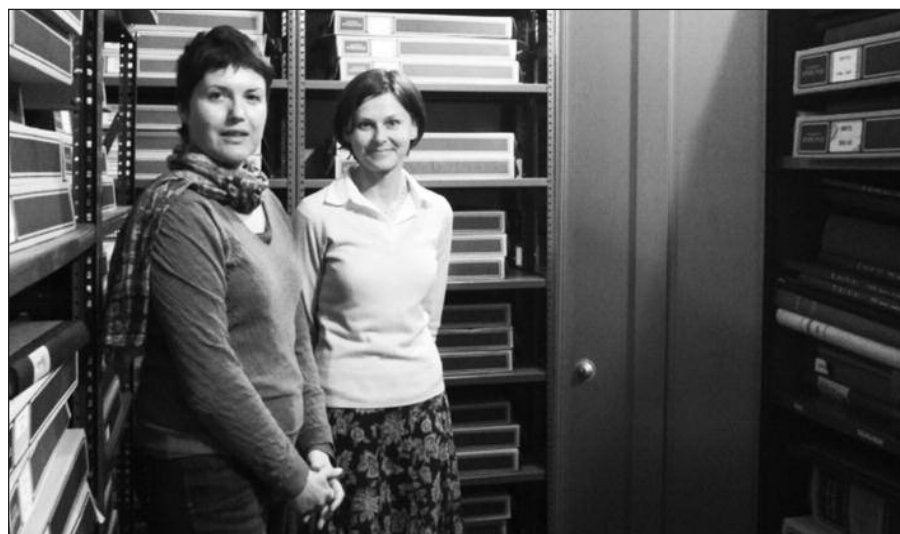
New York Aušros Vartų bažnyčia buvo uždaryta 2007 metais, o po kelių mėnesių planuota nugriauti. Parapijiečiams kreipėsi į teismą, tad paruošiamieji griovimo darbai buvo sustabdyti. Teismui užsitęsęs daugiau nei 3 metus, ekonominė ir sielovados padėtis New York pasikeitė, tai, pasak parapijiečių, sumažino bažnyčios nugriovimo grėsmę.

Delfi. It

Lietuviai Dievo Motinos Švč. Mergelės pagerbimo renginyje.

Organizatorių archyvo nuotr.

LTSC viešnios dr. Skaidrė Urbonienė (k.) ir Jolanta Bernotaitytė Periodikos saugykloje.

LTSC archyvo nuotr.

Pavasaris Lituanistikos tyrimo ir studijų centre

KRISTINA LAPIENYTĖ

Senoliai anksčiau sakydavo: „Pavasario diena brangiau už rudens nedėlią“. Perkeltine prasme šie žodžiai labai tinka Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui. Šį pavasarį LTSC sulaukė ypač daug lankytojų, renkančių medžiagą moksliniams darbams LTSC archyvuose. Iš visų jų teko girdėti tą patį: „Net neįsivaizdavome, kiek čia sukaupta istorinių vertybių...“

Pirmoji viešnia buvo Jolanta Bernotaitytė, Nacionalinio muziejaus Ikonografijos skyriaus vedėja. Neakivaizdinė pažintis su J. Bernotaityte užsimezgė dar 2010 metais, kai ji, Irenos Mikuličienės iš Lietuvos Nacionalinio muziejaus, paskaitinta, kreipėsi į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą, prašydama informacijos apie išeivijoje veikusias dailės parodas. Kaip tik tuo metu JAV LB Kultūros tarybos pirmininkės Dailės Lukienės sumanymu LTSC įgyvendino projektą, kurio metu sistemine ir katalogavome LTSC meno archyve buvusius katalogus. Jų Meno archyve tuomet buvo saugoma daugiau kaip 600. Netrukus sulaukėme nuo Jolantos žinutės: „Informacija tikrai bus naudinga – viskas taip išsamiai aprašyta ir sąrašas toks ilgas, puiku!“

Taigi kai gavome iš Jolantos prašymą pateikti oficialų kvietimą stažuotei (kuris reikalingas Lietuvos mokslo tarybai), žinojome, kad Lituanistikos tyrimo ir studijų centre J. Bernotaitytė rinko medžiagą daktaro disertacijai „Lietuvių dailės repre-

zentacija JAV XX a. 6-9 dešimtmečiuose“.

Doktorantė rado nemažai medžiagos apie parodas iš lietuviškos spaudos Čiurlionio galerijos archyve (kurį ilgai ir kruopščiai tvarkė dail. Magdalena Stankūnienė ir Halina Moliejienė) taip pat parodų programų bei katalogų ir meno organizacijų aprašų LTSC meno archyve, kurio pagrindą sudaro Algimanto Kezio perduota medžiaga. LTSC taip pat saugoma ir lietuvių dailininkų draugijų sąrašai, susirašinėjimas, kiti dokumentai, kurie buvo įdomūs dailėtyrininkei.

Kita viešnia LTSC buvo Skaidrė Urbonienė, humanitarinių mokslų daktarė, menotyrininkė ir etnologė, šiuo metu dirbanti Lietuvos istorijos institute Etnologijos skyriuje. S. Urbonienė Lituanistikos tyrimo ir studijų centre domėjosi išeivijos kryždirbyste, liaudies menu. Stažuotės metu ji susipažino su J. Budrio foto archyve saugomomis lietuviškų kryžių nuotraukomis, Meno archyve saugoma medžiaga. Netikėtas atradimas tyrinėtojai buvo Pasaulio lietuvių archyve Vokietijos DP stovyklų fonde saugoma byla apie Vokietijos lietuvių pastangas atstatyti Seligens-tadt nugriautą lietuvių kryžių. Taip pat viešnia domėjosi Čikagoje ir apylinkėse (prie Jaunimo centro, prie Pasaulio lietuvių centro) esančiais kryžiais, kalbėjosi apie jų istoriją ir likimą su kun. Antanu Gražuliu, SJ ir kun. Antanu Saulaičiu, SJ. Pasak S. Urbonienės, išeivijos liaudies meno tyrinėjimams dar yra labai plati dirva.

London, CANADA

Pagerbtos motinos

EDMUNDAS PETRAUSKAS

Kanados Londono Lietuvių Bendruomenės valdyba, vadovaujama Stasio Kero, gabių valdybos narių moterų padedama, gegužės pirmą sekmadienį po lietuvių Mišių Mary Immaculate šventovėje, atnašautų iš Lietuvos viešinio tėvo A. K. Kasparavičiaus, OFM ir diakono dr. K. Ambrozaičio, atvykusių iš Toronto, surengė Motinų paminėjimą. Mišias aukoję kunigai paukojo popietę ir prarado progą išgirsti kaip tik tą dieną Toronto vykusią lietuvių trijų stipriausių chorų („Volungė“, „Exultate“, „Dainava“) koncerto „Namų psalmės“ premjerą.

Tylia padėka prisimintos mirusios motinos, o minėjime dalyvaujan-

čios buvo apdovanotos ilgestiebiais raudonais gvazdikais. Trumpai, jautriais žodžiais pirmininką pavaduojanti A. Valaškevičienė priminė dalyviams: „Šiandien Jums gėles ir vėl mes dovanojam... Neišsenkantys motinų meilės šaltiniai apgaubia mus gerumu, padeda įveikti širdžių skausmą, guodžia nelaimėje ir saugo nuo gyvenimo klystkelių. Kaip pilnas džiaugsmo taures jos išdalino mums savo jaunystę, viltis ir neišsenkamą kantrybę. Mokė mus mylėti artimą ir darbą, pakelti duonos trupinėlių. (...) Kur bebūtume, atminkime tėvų namus, lankykime gyvas savo motinas, o ilsinčių Amžinybėje nepamirškim, aplankykim jų kapelius.“

Negausūs dalyviai buvo pavaisinti kava, skanumynais, pradžiuo-

ti parodytu dešimties lietuvių žymių estrados solistų duetų koncertu, die-nai tinkančiu pavadinimu „Meilės melodijos“. Trūko tik aukų „gyvai“,

pagirtinai Londono LB valdybai, lėšų kasyklos neturinčiai. Juk vaišini-mai, gėlės neapsieina be išlaidų, nors mums ir teikia nuotaiką, draugystę.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Sofijos Čiurlionienės būrelio naujametinė sueiga

Š. m. sausio 3 d., sesės čiurlionietės rinkosi į sesės Jolantos Zubinienės namus būrelio sueigai. Sueiga atidarė ir visas susirinkusias pasveikino būrelio vadovė sesė Zita Baltramonaite. Maldą sukalbėjo ir religinę mintį pravedė sesė Aldona Vaitienė. Sesė Zita pristatė sueigos prelegentę mielą viešnią sesę Alę Namikienę.

Sesė Alė pabrėžė skautavimo ir vadovavimo svarbą. „Kiekviena sesė, prisidedama prie visuomeninio gyvenimo, atiduoda dalį savęs ir pasirodo kaip dalis skautybės ir kaip gražus pavyzdys visuomenėje.“ Sesė Alė taip pat paminėjo būrelio seses, kurios vadovavo ne tik būreliui, bet ir kitiems vienetais įvairias pareigas bendruomenėje.

Sesei Alei pabaigus, sueigą užbaigėme sustojusios į ratelį, susiki-

busios rankomis, sugiedojome, kaip įprasta, „Ateina naktis“.

Visos sesės buvo pakviestos prie vaišių stalo, paruošto sesės Jolantos Zubinienės. Dar ilgai sesės tarpusavyje bendravo. Dėkojame sesei Alei Namikienei, mus aplankiusiai ir pristatiusiai tokias gražias mintis. Dėkojame ir būrelio vadovei sesei Zitai Baltramonaitei, kuri jau daugelį metų mus buria kartu ir taip gražiai vadovauja Sofijos Čiurlionienės būreliui. Šiltas, skautiškas ačiū sesei Jolantai Zubinienei, kuri kasmet mūsų būrelio visas nares priima pas save į namus ir gražiai pavaišina per naujametinę sueigą. Smagu, kad būrelio sesės sieja tokia šilta, skautiška ir seseriška draugystė.

Sesė Svajonė

Lietuvių skautų sąjungos taryba 2013 m. Jubiliejinės stovyklos „Viltis“ ženkliuko konkursas

2013 m. LSS švenčia savo 95 metų jubiliejų. Jubiliejinė stovykla „Viltis“ įvyks 2013 m. rugpjūčio 7–17 d. Camp Manatoc, Peninsula, Ohio. Lietuvių skautų sąjungos pirmija skelbia konkursą LSS nariams sukurti jubiliejinės stovyklos ženkliuką.

Ženkliukas bus naudojamas spaudoje, reklamoje, skautų leidiniuose, ant stovyklos marškinėlių ir svarbiausia – papuoš mūsų uniformas. Ženkliuko pavidalas, spalvos ir turinys paliekamas menininkų nuožiūrai. Konkurse gali dalyvauti skiltys ir pavieniai asmenys. Dalyviai gali pateikti keletą variantų, darbai gali būti atlikti įvairia technika.

Ženkliuko privalomos dalys:

- Pavadinimas „Viltis“
- Jubiliejinė stovykla
- Metai – 2013
- Vietovė – Ohio
- LSS šakų ženklai: Seserijos, Brolijos ir Akademikų skautų sąjūdi.

Siunčiant darbus, reikia nurodyti konkurso dalyvio duomenis: vardas, pavardė, amžius, el. pašto

adresas, telefono nr. ir vieneto pavadinimas. Darbų eskizai pateikiami A4 formato lape arba pdf, jpeg formatu.

Ant voko arba el. pašto pažymėti „Jub Stov 2013“.

Darbus konkursui siųskite iki 2012 m. rugsėjo 30 d. LSS tarybos sekretorei sesei Virgai Rimeikienei: 14259 Summerfield Dr. New Lenox, IL, 60451 USA arba el. paštu: jubstov2013@gmail.com.

2013 m. Jubiliejinės stovyklos ženkliuko konkurso premija – Jubiliejinės stovyklos mokesčiai, kuri galima perleisti kitam LSS nariui.

Būkite kūrybingi!

Konkurso laimėtojas bus paskelbtas 2012 m. spalio 31 d.

Pirmija pasilieka teisę pratešti konkursą, jei konkursui nebuvo pateikti darbai arba darbai neatitiko konkurso sąlygų. Konkurso dalyviai duoda Pirmijai leidimą naudoti jų kūrinių, kaip jai atrodys tinkama.

Papildoma informacija teikiama el. paštu: jubstov2013@gmail.com

Kaip Sofija Čiurlionienė prieš 80 metų krikštijo „Pilėną“

ANTANAS SEIBUTIS

1975 m. JAV išleistoje Lietuvos skautų įkūrėjo Petro Jurgėlos knygoje „Lietuviškoji skautija“ yra nemažai duomenų apie Biržų skautus ir jų darbus.

Pirmieji skautai Biržuose atsirado 1923 metų rudenį. Jiems vadovavo E. Petrauskas, skiltims vadovavo P. Balčiūnas, G. Maciejauskas, L. Januškevičiūtė ir P. Šimavičiūtė-Balčiūnienė. 1925 m. skautės sudarė savo draugovę, o skautai – Valančiaus draugovę, kuriai vadovavo K. Aukštikalnis, J. Kučinskas.

1931 m. sausio 25 d. įsteigtam Biržų rajono tuntui vadovavo Biržų apskrities viršininkas V. Rozmanas (1931–1933), pulkininkas leitenantas Vyt. Michalauskas (1933–1935), gimnazijos direktorius J. Vosylius (1935–1937), gimnazijos mokytojas P. Andrėjuskas (1937–1940). Su skautais dirbo ir gimnazijos direktorius J. Kutra, mokytojai L. Šukys, K. Linkevičius, notaras P. Lemberis, spaustuvininkas F. Masaitis.

1931–1933 m. Biržų apskrityje įsteigta 13 jaunimo skautų draugovių, joms vadovavo V. Ambraškaitė, A. Astrauskaitė, P. Audzijonis, J. Gasiūnaitė, K. Indrelė, Z. Obakevičienė, L. Pipinė, O. Rušinskaitė, P. Skodžius, J. Strelčiūnas, B. Tyrylytė, E. Uogintaitė, A. Žilinskaitė. Beje, Biržų rotušės išorinėje dalyje, specialioje nišoje, buvo pritvirtinta skautų Lelija, o pastate esančiame muziejuje buvo skautams ir jų veiklai skirta paroda.

Biržų skautai dažnai iškylaudavo, rengdavo įvairias stovyklas ir iš kitų Lietuvos skautų išsiskyrė tuo, kad turėjo tradiciją kasmet pasodin-

ti po medelį. 1929 m. skautai išvertė ir vaidino kun. Br. Rozenbergo skautišką 3 veiksmų dramą „Krintančios žvaigždės“. 1931 m. Biržų piliakalnyje buvo atidengtas Jonušo Radvilos paminklas, iškilmėse dalyvavo ir Biržų skautai. Iš Kauno buvo atjojęs husarų Jonušo Radvilos pulkas. Savo svečius Biržų jūros skautai valtimis pavežiojo po ežerą.

Biržų vandens skautai žiemą skrajodavo burinėmis rogėmis po Širvėnos ežerą, o vasarą plaukiodavo jachta. Biržų jūrų skautai patys ėmėsi burinių laivelių statybos, statė juos ne tik sau, bet ir kitiems jūrų skautų vienetais.

1932 m. biržiečiai pastatė burlaivį „Pilėnas“, kurio pakrikštyti atvyko ne bet kas, o dailininko Mikalojaus Konstantino Čiurliono žmona, rašytoja, visuomenės veikėja, literatūros ir meno kritikė, dramaturgė, poetė, vertėja, 1930–1936 m. vyriausioji Lietuvos skautiųjų vadė Sofija Kymantaitė-Čiurlionienė.

„Pilėnas“ vandens stichijoje.

Prie 1932 m. Biržuose pastatyto burlaivio „Pilėnas“ stovi jūrų skautai ir laivo krikšto motina Sofija Kymantaitė-Čiurlionienė.

LAIKAS BĖGA

Laikas bėga. Laikas registruotis į šių metų Čikagos tuntų ruošiamąją vasaros stovyklą Rako miškuose. **Stovykla prasideda šeštadienį, liepos 14 d., (12 v. p. p.) ir vyks iki sekmadienio, liepos 22 d. (12 v. p. p.).** Registracija baigiasi birželio 16 d. Nesulaukus registracijos anketos iki birželio 16 d., registracija bus laikoma pavėlavusia ir prie stovyklos mokesčio reikės papildomai mokėti 50 dol.

Registracijos anketas galite rasti internete: www.rakas.org; www.nerija.org; www.avk-tuntas.org arba pas savo vadovus.

Tad nedelskite ir greitai užsiregistruokite, nes laikas bėga. Rako miškai šaukia Jus!

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

JAV LB Švietimo tarybos Rašymo/skaitymo konkurso nugalėtojų kūryba

2–3 klasių grupėje

„Trakų pilis“

Eilėraštis man labai patiko. Pilis pastatyta prieš daug metų. Ji tebestovi dabar.

Aš pabandžiau ją išivaizduoti. Mačiau kaip žmonės ten bėga slėptis nuo priešų. Mačiau kaip priešai nespėja įeiti, nes užsidaro dideli pilies vartai.

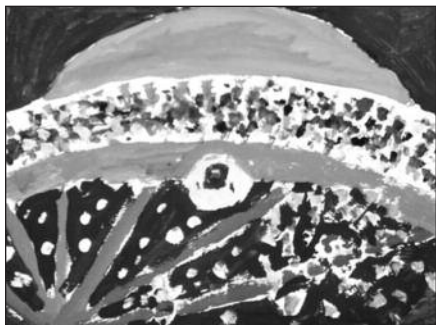
Aš kiekvieną vasarą skrendu į Lietuvą. Tikiuosi, kad vieną dieną aš pamatysiu Trakų pilį. Džiaugiuosi, kad ta pilis dar nesugriuvo. Noriu, kad jina niekada nesugriūtų.

Laura Aleksonytė
Čikagos lituanistinė m-la, 2 kl.
1 vieta

***

„Trakų pilis“ yra vienas iš Maironio geriausių eilėraščių. Eilėraštis turi liūdną nuotaiką. Autorius kalba apie laiko sugriautą pilį. Autoriui skauda širdį. Buvo graži pilis. Kai jis rašė griuvo pilis. Dabar sutaisyta pilis.

Pilis buvo, kur karaliai gyveno. Vytautas Didysis gyveno pilyje. Pilis autoriui primena garbingą Lietuvos praeitį. Autorius nori, kad sugrižtų laikas, kai karaliai gyveno pilyje.

Vyja Bernard. 1 vieta. (2-3 kl.)

Odette Abouzeid. 2 vieta. (2-3 kl.)

Jennifer Wroblicky. 3 vieta. (2-3 kl.)

Kai autorius rašė, pilis buvo apleista: „Pelėšiais ir kerpėm apaugus aukštai...“ Todėl Maironiui skaudėjo širdį. Jam buvo liūdna.

Dabar pilis atstatyta. Pilyje yra muziejus. Man atrodo Maironiui patiktų, kad sutaisė pilį. Aš buvau muziejuje ir man patiko. Laikai keičia Trakų pilį.

Kamilė Kuklerytė
New York Maironio
lituanistinė m-la, 3 kl.
2 vieta

***

Lietuva tokia graži! Gražiausia Lietuvos pilis yra Trakų pilis. Trakų pilis yra saloje, kad priešams būtų sunku pilį pulti. Jai beveik 700 metų.

Daug priešų pilį puolė, nes norėjo ją užkariauti. Lietuvos valdovai apsaugojo Trakų pilį. Kai valdovai mirė, pilis liko viena ir jos sienos griuvo daug metų.

Gabrielius Bazikas
Boston lituanistinė m-la, 3 kl.
3 vieta

4–5–6 klasių grupėje

„Kur bėga Šešupė“

Kai aš skaitau šį eilėraščių, aš matau Šešupę ir Nemuną, kaip jie bėga per gražią Lietuvą. Žmonės kalba lietuviškai ir dainos skamba visur. Aš išivaizduoju, kaip auga rūtos ir lietuviškos puošia kasas. Žaliuoja sodai ir kukuoja gegutės. Jaučiuosi patenkinta, kad yra Lietuva. Girdžiu, kaip gamta atsibunda iš miego ir pradeda gražiai žaliuoti. Jaučiuosi laiminga, kad protėviai sukūrė Lietuvą ir niekam neleido jos išnaikinti.

Skaitydama šį eilėraščių, aš matau kunigaikščius, viešpatavusius Lietuvoje. Be jų nebūtų istorijos. Jaučiu ir žinau, kad niekad nepamiršiu savo brangios tėvynės. Be tėvynės man nieko nebūtų. Jaučiu, kad saulė ir oras geras. Lietuviai dirba ir miršta už Lietuvos žemę ir niekada jos neatiduos.

Pabaigoje Maironis prašo Dievo, kad apsaugotų mūsų tėvynę, ir aš linkiu Lietuvai to paties.

Vilma Risko
Gedimino lituanistinė m-la, 6 kl.
1 vieta

***

Kai skaitau Maironio „Kur bėga Šešupė“, aš didžiuojuosi, kad esu iš Lietuvos, nes Maironis taip gražiai apibūdina Lietuvą. Kadangi gyvenu

Lukas Budrys. 1 vieta. (4-5-6 kl.)

Amerikoje, aš galiu tikrai išivaizduoti, kaip skamba Birutės daina, kaip rausta žemčiūgai. Išivaizduoju, kaip būtų, jeigu Vytautas vėl viešpatautų.

Kai skaitau šį eilėraščių, jis mane priverčia prisiminti, kokia brangi, nuostabi ir graži Lietuva iš tikrųjų yra. Nors gyvenu išeivijoje, skaitydama šį eilėraščių suprantu, kad man vis tik širdžiai malonus yra Lietuvos kraštas, ten bėgančios upės ir tyvuliuojantys ežerai, ten skambančios dainos ir Lietuvos kalba.

Eilėraščio pabaigoje Maironis prašo Viešpaties, kad neapleistų Lietuvos ir saugotų šį mažą, bet labai brangų pasaulio lopinėlį.

Beatričė Bastytė
Gedimino lituanistinė m-la, 6 kl.
2 vieta

***

Poetas Maironis vaizduoja Lietuvą gražią – su daug upelių, su Birutės daina, kaip rūtos žaliuoja. Pavasario dienos yra giedros, su dalgium pjauna veją ir sudžiovina, o po to sušeria karvėm. Apleistos rugienos sušalusios stovi. Lietuva mums kaip mama duoda ir žemės, ir lietaus, kad daržovės ir kitas maistas užaugtų. Čia žemė aplieta dirbančių žmonių prakaitu. Ar varguose, ar laimėje Lietuva visą laiką mums duoda ką gali. Čia visi kunigaikščiai gyveno, Vytautas kovėsi prieš kryžiuočius, kad mūsų šalyje neliktų pavojų. Čia mūsų bočiai už laisvę kovojo. Čia mūsų tėvynė buvo per amžius, ir nepranyks. Maironis prašo, kad Dievas mūsų šalį brangintų, globotų, mylėtų. Saugotų mūsų miškus nuo ugnies.

Mūsų tik 3 milijonai ir mūsų vis mažėja kiekvieną dieną. Visi skrenda į užsienį dėl krizės, o mes galime pabaigti tą krizę pasilikdami Lietuvoje ir kovodami.

Mane šis eilėraštis šiltai ir maloniai sujaudino. Manau, kad Lietuva yra pati gražiausia šalis dėl kalvų, upelių ir upių, miškų, laukų ir miestų.

Eimantas Mačys
Vincio Krėvės lituanistinė m-la, 5 kl.
3 vieta

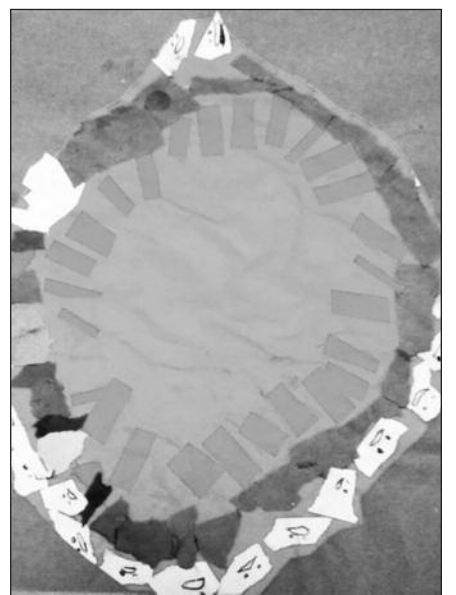
7-8 kl. ir 9-10 kl. laimėtojų rašiniai ir piešiniai bus spausdinami ateinančio ketvirtadienio „Lietuviukuose“.

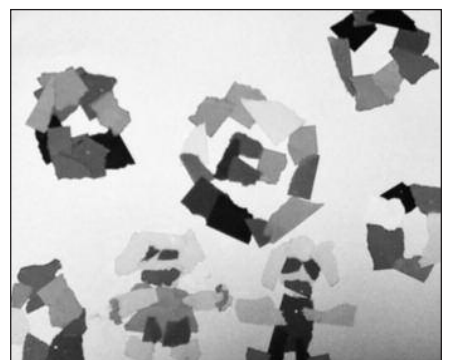
Arija Simonaitis. 2 vieta. (4-5-6 kl.)

Mikas Tsodikov. 1 vieta. (Darželis – 1 kl.)

Ramunė Philippone. 2 vieta. (Darželis – 1 kl.)

Brigita Šumskaitė. 3 vieta. (Darželis – 1 kl.)

Lukas Budrys. 1 vieta. (4-5-6 kl.)

Kadras iš režisierės Kristinos Buožytės filmo „Aurora“, kuris bus rodomas Kanuose. www.alfa.lt nuotr.

Lietuvos kinas išvyksta į festivalį Kanuose

Prancūzijos kurortas Kanai gegužės 16 d. virto tikra kino Meka. Ten uždangą pakėlė vienas svarbiausių pasaulio kino renginių – 65-asis Tarptautinis Kanų kino festivalis. Jo metu vyksiančioje kino mugėje (The Marché du Film) antrus metus iš eilės bus pristatytas ir nacionalinis Lietuvos kino stendas. Per dešimt kino mugės dienų viso pasaulio kino pramonė bus supažindinta su naujausiais Lietuvos kūrėjų vadybiniais, dokumentiniais, trumpametražiais ir animaciniais filmais, naujausiomis mūsų šalies kino naujienomis.

LR kultūros ministras Arūnas Gelūnas, vertindamas Lietuvos kino dalyvavimą reikšmingiausiuose pasauliniuose kino renginiuose, teigė: „Mūsų šaliai ir šalies kinui dalyvavimas svarbiausiuose pasaulio kino festivaliuose – neeilinė galimybė. Šiemet įsteigėme Lietuvos kino centrą, Vilniaus kino biurą, tad turime šiomis žiniomis pasidalinti su partneriais užsienyje. Neabejoju, kad Kanų kino mugėje dalyvausiantys kino pramonės atstovai deramai pristatys Lietuvos kino naujienas.“

Moderniame Lietuvos kino sten-

de specialiai įrengtuose ekranuose bus galima peržiūrėti visų per metus sukurtų lietuviškų filmų anonsus. Stende bus įrengtos ir darbo vietos, kur Lietuvos kino pramonės profesionalai rengs susitikimus su partneriais užsienyje. Mūsų šalies kino atstovai ant Viduržemio jūros pakrantės surengs ir tradicinį vakarėlį, kuriame dalyvaus užsienio kino gamybos profesionalai, prodiuseriai, tarptautinių festivalių atstovai.

Kanų kino mugės metu įvyks ir dviejų lietuviškų filmų peržiūra: režisierės Dvilės Gasiūnaitės filmo „Narcizas“ ir Lietuvos žiūrovams dar nematytos naujausios Kristinos Buožytės juostos „Aurora“. Tikimasi, kad po šių seansų filmais susidomės užsienio šalių kino platintojai, tarptautinių festivalių programų sudarytojai.

Kanų kino mugėje kasmet apsilanko vidutiniškai 10,000 dalyvių iš 100 šalių, pristatoma daugiau nei 4,000 filmų, įvyksta 1,500 seansų. 13,000 m² mugės teritorijoje prisistato apie 600 mugės dalyvių: nacionaliniai kino stendai, kino platinimo ir gamybos bendrovės, kino festivaliai.

Bernardinai.lt

Spaudos apžvalga

„Skambėjusių dainų aidais“ (su CD)

Vyresnieji lietuviai Amerikoje tikriausiai dar prisimena dainininką iš Vokietijos Alfredą Šaltį ir kažkada populiarią plokštelę „Pavasaris“, kurią įdainavo duetas Alfredas ir Astra Šalčiai. Jie yra koncertavę ir Jaunimo centre, Čikagoje.

Neseniai Alfredas išleido savo prisiminimų knygą „Skambėjusių dainų aidais“. Kartu išleista kompaktinė plokštelė, kuriai dainas pa-

rinko pats atlikėjas.

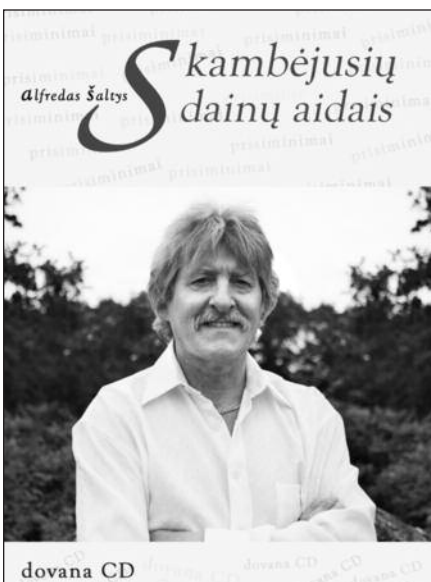
Žymus dainininkas, muzikos ir tekstų autorius, priverstinis emigrantas Šaltys savo autobiografinę knygą skiria plačiai skaitytojų auditorijai. Joje rašoma apie pokario lietuvių gyvenimą išeivijoje, atsispindi jo paties – kompozitoriaus ir atlikėjo – asmeniniai pergyvenimai. Knygoje rašoma apie pabėgimą iš Lietuvos nuo žiauraus Stalino režimo, apie gyvenimą lageryje, stovykloje Wehnen (jį mena ir Amerikos lietuviai), gimnazisto dienas Vasario 16-os gimnazijoje, Hüttenfeld.

Autorius prisimena savo nueitą muziko kelią, dainavimą lietuvių kolonijose, koncertus Amerikoje, Australijoje ir Lietuvoje. Joje – patirti džiaugsmas ir nusivylimas, įvairiausi nuotykių, atsitikimų ir samprotavimai.

Teigiami atsiliepimai apie knygą Lietuvoje rodo, kad knygą verta paskaityti!

Norintys šią knygą įsigyti gali kreiptis tiesiogiai į autorių el. paštu arba nusipirkti ją internetu adresu www.patogupirkti.lt

Paruošė L. A.

Atvėrė Gelgaudiškio dvarą

Nors ir nebaigtas atstatyti, Gelgaudiškio dvaras, kuriame filmuotas „Tadas Blinda“, gegužės 6 d. duris atvėrė norintiesiems pasigrožėti restauruotu jo vidumi.

Tradicinė amatų diena, Stasiuko mugė, Gelgaudiškio dvare buvo ypatinga – visuomenei pristatyti baigiami restauruoti centriniai dvaro rūmai.

Gelgaudiškio bendruomenė ne vienerius metus kovojo, kad rūmai nebūtų privatizuoti. Vėliau pavojus jo neatstatyti kilo panaikinus apskritis. Tik Šakių savivaldybei jį perėmus, atstatymo darbai pajudėjo.

Nemuno šlaito papėdėje esantis dvaras labiausiai klestėjo Sapiėgu laikais, vėliau jis priklausė dvarininkams Komarams.

nius eksponatus. Bus įkurta dvarininko biblioteka, veiks salė. Labai laukiame investuotojo, kuris turėtų įkurti maitinimo ir nakvynės paslaugą“, – sako Gelgaudiškio bendruomenės pirmininko pavaduotoja Genė Žilinskienė.

„Galvojam dvaro pusrūsyje įkurti amatų centrą. Neseniai pateikėm projektą, pagal kurį bus įsteigtas senosios knygrišybės amatų kambarelis, kur senoviniu būdu būtų iššamos knygos, taip pat dvaro rūmų siuvykla, kur bus siuvami dvaro rūbai ir paskui nuomjami“, – planais dalijasi Gelgaudiškio bendruomenės narė Lina Uždravienė.

„Vienas iš pagrindinių mūsų norų yra šitą kultūros paveldo ansamblį rodyti kaip atgimstantį Lietu-

Sovietmečiu nuskurdintą buvusį ištaisingą rūmų interjerą visiškai nuniokojo prieš dvi dešimtis kilęs gaisras. Gelgaudiškio bendruomenė sukūrė dvaro ansamblio išsaugojimo programą ir dar šiemet tikisi turistus priimti centriniuose dvaro rūmuose.

„Tai būtų dvaras žmonėms, kuriame jie galėtų prisiminti senąsias Komarų tradicijas, pamatyti muzieji-

voje turizmo tašką. Mes turime tokią Gelgaudiškio teatralizuotą ekskursiją, kurią vedam pažintiniu taku“, – sako Gelgaudiškio bendruomenės pirmininkas Edgaras Pilypaitis.

Dvaro pažintinis takas įrengtas angliško stiliaus parke, kuris sodintas XVIII amžiuje. Parko ansamblis užima beveik 120 hektarų.

ELTA

E. Urbaitytės-Urbaitis parodą palydės J. Meko filmas „Ar buvo karas“

Jono Meko filmas „Ar buvo karas“.

Organizatorių nuotr.

Gegužės 10 d., ketvirtadienį, Nacionalinės dailės galerijos (NDG) auditorijoje vyko Elenos Urbaitytės-Urbaitis paroda „Pasirinkimai“ palydintis renginys – Jono Meko filmo „Ar buvo karas“ (2002) peržiūra.

Minint žymios lietuvių išeivijos menininkės E. Urbaitytės-Urbaitis devyniasdešimtmetį (1922–2006) Nacionalinėje dailės galerijoje surengtoje parodoje „Pasirinkimai“ autorės Lietuvai dovanotas kūrybinis palikimas pristatomas per sąsajas su jos gyvenimo ir kūrybine aplinka.

Jono Meko filmas „Ar buvo karas“ – tai dokumentinis pasakojimas apie šiai lietuvių išeivijos kartai tekusių išbandymus ir atradimus, kasdienybę ir žmonių nuotaikas. Žy-

maus avangardinio kino kūrėjo kamera įamžino lietuvius, kurie bėgdami nuo artėjusios sovietinės prievartos po Antrojo pasaulinio karo iš pradžių atsidūrė Vokietijos perkeltųjų asmenų stovyklose, o vėliau Jungtinėje Amerikos Valstijose ir Kanadoje.

Filmas sukurtas 2002 m. Lietuvos kultūros ministerijos užsakymu ir archyvų lentynose saugotas apie penkerius metus. J. Mekui susidomėjus, koks jo kūrinio likimas, filmas buvo atrastas bei pradėtas rodyti įvairiuose kino festivaliuose.

Filmo peržiūra rengiama bendradarbiaujant su Jono Meko vizualiųjų menų centru.

Bernardinai.lt

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

PATIEKALAI IŠ ŽIRNIŲ

Senovėje žmonės daugiausiai maitinosi iš gamtos. Pradėjus klestėti pramonei, kurtis miestams, iš kaimų žmonės kėlėsi į miestus, pradėjo atsirasti nauji miestiečių valgiai, o jų išpopuliarinimui atsirado įvairių maisto produktų papildų. Natūralu, kad žmonės atsisakė kaimiškų patiekalų, natūralių gaminimo būdų, ėmė maitintis tik valgyklose ar restoranuose, pirkti paruoštus produktus. Šiuolaikiniai žmonės jau seniai prarado pirmapradį ryšį su gamta. Šiandien technikos amžiuje daug kas pasikeitė: atsirado naujos ligos, pasikeitė žmonių mąstysena, gyvenimo būdas. Tad nenuostabu, kad vis daugiau žmonių ėmė grįžti į praeitį, mokslininkai tyrinėti gamtinius augalus, atsilikusių kraštų gyventojų gyvenimo būdą, nagrinėti jų valgomo maisto sudėtį ir, kas svarbiausia, aiškinti, kodėl tokiuose kraštuose žmonės gyvena ilgiau ir sveikiau.

Lietuvoje žirnių patiekalus kai muose valgė daugiausia pasninko ir Gavėnios metu, nors gamino ir kasdieną.

Pasninko mišrainė

Reikės: puodelio žirnių, 2 svogūnų, 3 šaukštų aliejaus, 3 raugintų agurkų, juodųjų pipirų, druskos, petražolių ir krapų.

Gera nuplautus žirnius išmirkykite ir virkite pasūdytame vandenyje, kol suminkštės, tačiau nesukris. Atvėsinkite. Smulkiai supjaustykite agurkus ir svogūnus. Visa sumaišykite, paskaninkite druska ir pipirais, užpilkite aliejumi, pabarskykite žalumynais.

Žirnių trintienė

Reikės: 2 puodelių skaldytų išmirkytų žirnių, 2 svogūnų, 2 porų, šaukšto sviesto, 2-3 šaukštų grietinės, druskos pagal skonį, česnaklaikų, druskos, pipirų.

24 valandas išmirkytus žirnius nusunkite, suberkite į didelį puodą, užpilkite vandeniu, užvirinkite ir uždenkite dar virkite 10 minučių.

Svogūnus nulupkite ir plonai supjaustykite. Porus kruopščiai nuplaukite po šaltu vandeniu, kad neliktų žemių, nupjaustykite apyšaknius bei du trečdalius žaliosios lapų dalies ir supjaustykite griežinėliais. Svogūnus ir porus sudėkite į žirnių viralą ir uždenkite valandą virkite ant vidutinės ugnies. Baigdami virti įberkite druskos ir pipirų.

Praaušusius žirnius ir kitus priedus sumalkite daržovių smulkintuvu, tyrę supilkite į švarų puodą, pridėkite sviesto ir, jei reikia, atskieskite nuoviru.

Gera išmaišykite, kad sviestas ištirptų, pridėkite prieskonių pagal skonį, nuolat maišydami dar kiek pakaitinkite, bet neužvirinkite. Jei kam patinka salstelėjusi žirniene, įberkite žiupsnį kitą cukraus ir gerai išmaišykite, kad ištirptų.

Prieš patiekdami įmaišykite grietinėlę ir supilkite pašildytą sriubinę, apiberkite susmulkintais česnaklaikiais.

Žirnių sriuba su svogūnų pyragu

Sriubai reikės: puodelio žirnių, didelės morkos, svogūno, druskos, pipirų.

Pyragui: 1 sv miltų, 2 puodelių vandens, šviežių mielių, ½ šaukštelio druskos, 2 sv svogūnų, aliejaus.

Sriubai išmirkytus žirnius sudėkite į puodą, užpilkite vandeniu ir užvirinkite. Tada sudėkite griežinėliais arba smulkiais juostelėmis supjaustytas morkas ir virkite, kol žirniai bus visiškai minkšti. Susmulkintą svogūną pakepkite aliejuje iki auksinės spalvos ir sudėkite į sriubą. Pagal skonį įberkite druskos ir pipirų.

Pyragui paruoškite mielinę tešlą: 2 puodeliuose šilto vandens ištirpinkite mieles (apie šaukštą) ir druska, suberkite miltus ir gerai išmaišykite bei suminkykite. Tešlą kildinkite šiltai apie 1-1,5 val. Tada iš tešlos iškočiokite plonus paplotėlius ir kepkite juos vidutinio karštumo (350 F) orkaitėje, kol jie šiek tiek paraus. Daug smulkiai supjaustytų svogūnų apkepkite su aliejumi ir sluoksniuokite juos su mieliniais paplotėliais. Taip paruoštą pyragą dėkite į karštą orkaitę ir dar pakepkite apie 10 minučių. Žirnių sriubą patiekite su šiuo pyragu.

Žirnių blynai su obuoliais

Reikės: 4 puodelių žirnių miltų, puodelio kvietinių miltų, apie šaukšto mielių, 2 šaukštelių cukraus, 3 obuolių, 3 šaukštų aliejaus, trupučio druskos.

Šiltame vandenyje ištirpinkite mieles, cukrų ir druska, suberkite abiejų rūšių miltus ir išmaišykite iki vientisos masės. Paruoštą tešlą kildinkite 1-1,5 val. šiltai. Į pakilusią tešlą suberkite smulkiais kubeliais pjaustytus obuolius, atsargiai išmaišykite ir kepkite kaip įprastus blynus.

Žirnių kotletai

Reikės: 1 sv žirnių, puodelio manų kruopų, 2 svogūnų, trupučio miltų, druskos, pipirų, aliejaus, džiovintų kotletams apvolioti.

Išvirite žirnius. Žirnių nuovire išvirkite manų košę. Suvirusius karštus žirnius sugrūskite, sudėkite

karštą manų košę, aliejuje pakeptus svogūnus, įberkite truputį miltų, druskos, pipirų ir viską gerai išmaišykite. Masė turi būti tiršta. Iš jos formuokite kotletukus, apvoliokite juos džiovintuose, apkepkite aliejuje ir, sudėję į skardą, dar pakepkite vidutinio karštumo orkaitėje apie 10-15 minučių. Patiekite juos su grietinės ir spurgučių padažu.

Žirnių kukuliukai su padažu

Reikės: 2 puodelių žirnių, 4 morkų, 2 puodelių ryžių, trupučio miltų, druskos, cukraus, aliejaus kukuliukams apkepti.

Padažui: 2 šaukštų sviesto,

apvoliokite miltuose ir apkepkite aliejuje.

Padažui ant silpnos ugnies ištirpinkite sviestą, suberkite miltus ir pakepinkite iki auksinės spalvos. Po truputį srovele pilkite pieną ar grietinėlę ir nuolat maišydami kaitinkite, kol padažas sutirštės. Įberkite druskos, pipirų, muškato ir išmaišykite.

Apkepusius kukuliukus sudėkite į puodą, užpilkite padažu ir 5 min. kaitinkite ant mažos ugnies.

Virtiniai su žirnių ir grybų įdaru

Įdarui: 2 puodelių žirnių, 2 saujos džiovintų grybų, 2 svogūnai, trupučio druskos, pipirų.

Tešlai: 3 puodelių miltų, 3 šaukštų aliejaus, puodelio verdančio vandens.

Žirnius mirkykite šaltame vandenyje per naktį, išvirkite, sutrinkite ir kepkite orkaitėje 15-20 minučių. Tada dalį žirnių košės atskirkite ir palikite padažui. Išvirkite džiovintus grybus ir susmulkinkite. Į likusią košę įdėkite aliejuje pakeptų susmulkintų svogūnų su džiovintais grybais, paskaninkite druska, pipirais. Gerai išmaišykite. Košė turi būti tiršta.

Tešlai: Į miltus supilkite aliejų, pamaišykite ir viską užpilkite verdančiu vandeniu, su ištirpintomis mielėmis. Tada išmaišykite šaukštu, o kai atvės, minkykite, kol susidarys elastinga tešla. Iškočiokite kuo ploniau ir formuokite virtinukus, dėdami į juos žirnių įdarą. Virkite 3-4 minutes. Išėmę iš vandens virtinukus sudėkite į karščiui atsparų indą ir pašlakstykite tirpintu sviestu, kad nesuliptų.

Padažui likusią žirnių tyrę prakieskite grybų nuoviru, įdėkite grietinės ir užpilkite ant virtinukų. Indą uždenkite ir įstatykite į 225 F karštumo orkaitę, palaikykite apie 30 minučių.

ATLANTIC

1-800-775-SEND

Express Corp.

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Aptartas Šiaurės šalių bendradarbiavimas

Lietuvos užsienio reikalų ministras A. Ažubalis (d.) su naujuoju Kanados ambasadoriumi Lietuvai John Morrison aptarė dvišalius santykius. **URM** nuotr.

Vilnius (URM info) – Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis gegužės 16 d. Vilniuje su naujuoju Kanados ambasadoriumi Lietuvai John Morrison aptarė dvišalius santykius, Šiaurės šalių

bendradarbiavimą ir už kelių dienų Čikagoje vyksiančio NATO šalių vadovų susitikimo klausimus.

A. Ažubalis pabrėžė didelę gegužės mėnesį Kanados parlamente įsteigtos draugystės su Baltijos ir Šiaurės šalimis grupės reikšmę santykių tarp regiono valstybių vystymui. „Tai yra dar vienas žingsnis plėtojant tarpusavio ryšius, nes priklausydamos tai pačiai šiaurės erdvei, Baltijos ir Šiaurės šalys bei Kanada turi daug bendro“, – sakė ministras.

Susitikimo dalyviai taip pat aptarė pasirengimą gegužės 20–21 d. Čikagoje vyksiančiam NATO šalių vadovų susitikimui. Ambasadoriaus teigimu, Kanada tvirtai remia NATO oro policijos misiją Baltijos valstybėse.

Kanada Lietuvos Nepriklausomybę pripažino 1991 m. rugpjūčio 26 d., iki tol laikėsi Lietuvos aneksijos nepripažinimo politikos. Diplomatiniuose Lietuvos ir Kanados santykiuose atnaujinti 1991 m. rugsėjo 2 d.

Patvirtinta pažangos strategija „Lietuva 2030“

Vilnius (BNS) – Seimas gegužės 15 d. patvirtino Vyriausybės pateiktą šalies pažangos strategiją „Lietuva 2030“. Šią strategiją parengė Valstybės pažangos taryba, kurią sudarė įvairių sričių žinovai, mokslininkai, verslo, ekonomikos, politinių įvykių analitikai, jai vadovavo premjeras Andrius Kubilius.

Strategija siekiama nurodyti gaires tolesniam valstybės vystymuisi. Strategijoje įvardyta dešimtys rodiklių, kuriuos Lietuva norėtų pasiekti iki 2020 ir 2030 m. Pavyzdžiui, pagal strategijoje iškeltus tikslus, pagal Laimės, Konkurencingumo, Demokratijos, Korupcijos suvokimo indeksus Lietuva turėtų būti ne žemesnėje nei dešimtoje vietoje Europos Sąjungoje, nors vienas Lietuvos universitetas iki 2030 m. turėtų būti tarp ge-

riausių 300 pasaulio universitetų, 60 proc. gyventojų turėtų didžiuotis savo tapatybe. Prie šalies stiprybių dokumente įvardijami gamtos ištekliai, turtinga istorinė patirtis ir kultūros paveldas, profesinės ir kvalifikacinės galimybės, aukšta darbo kultūra, stabili teisės sistema, gera informacinių technologijų ir skaitmeninė infrastruktūra. Kaip problemos nurodytos tapatybės krizė, stereotipų galia, emigracija, visuomenės uždarumas, pakantumo ir pasitikėjimo trūkumas, rūpesčio vienas kitu ir supančia aplinka stoka, silpnas tikėjimas šalies sėkme.

Strategijoje pabrėžiama, kad jai įgyvendinti reikia piliečių pritarimo, ryžto keistis, tarpusavio pasitikėjimo, pagarbos ir iniciatyvos.

Siūloma 2013 metus paskelbti 1863-ųjų metų sukilimo metais

Vilnius (ELTA) – Seimas pritarė Seimo pirmininkės Irenos Degutienės ir užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio pateiktam nutarimo projektui 2013 metus paskelbti 1863-ųjų sukilimo metais. Nutarimas toliau bus svarstomas Seimo komitetuose. Pasak ministro, toks 150-ųjų sukilimo metinių paminėjimas sutvirtintų istorinę atmintį ir sutelktų sukilime dalyvavusias kaimynines tautas bendriems darbams.

A. Ažubalis pabrėžė istorikų nuomonę, kad šis sukilimas žymi

„svarų, galbūt net lūžinį Lietuvos europietiškos istorijos etapą, įrodžiusį, kokiais ateičiai buvo pasiryžusi Rytų Europa“. Anot ministro, sovietinės okupacijos metais 1863 m. sukilimo reikšmė Lietuvai ir regionui buvo menkinama ir iškraipoma. „Net šiandien turime pripažinti, kad apie tą įvykį žinome per mažai. 150-ąsias metines matau kaip puikią progą taisyti spragą ir įamžinti sukilimo dvasią Lietuvos žmonių, jaunimo, tautinių bendrijų ir visų piliečių atmintyje“, – tvirtino A. Ažubalis.

Paskirta Lietuvos atstovė prie PTO

Vilnius (Delfi.lt) – Seimo Užsienio reikalų komitetas pritarė Lietuvos ambasadorės Ispanijoje Audros Plepytės-Jaros paskyrimui dar ir Lietuvos atstove prie Pasaulio turizmo organizacijos (PTO), kurios būstinė įsikūrusi Madride.

Praėjusiais metais Lietuva dėl finansinių sunkumų ketino išstoti iš PTO, mat esą išlaidos narystei nėra proporcingos gaunamai naudai. Išstojimui buvo paruošti visi reikalin-

gi dokumentai, tačiau apsvairstius visus „už“ ir „prieš“ nutarta likti organizacijos nare. Iki šiol Lietuva atstovo prie šios organizacijos neturėjo.

Jungtinių Tautų PTO yra tarpvyriausybinių pobūdžio tarptautinė organizacija, įsteigta 1970 m., per tvarkius Tarptautinę oficialių turizmo organizacijų sąjungą. Lietuva PTO nare tapo 2003 m. – pirmą iš Baltijos šalių. Latvija į ją įstojo 2005 m., o Estija iki šiol nėra PTO narė.

Prezidentė atvyks į NATO susitikimą Čikagoje

Vilnius (BNS) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė, taip pat užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministrai dalyvaus gegužės 20 d. Čikagoje prasidedančiame NATO viršūnių susitikime, kur, tikimasi, organizacijos šalių vadovų lygiu daryt bus patvirtintas ilgalaikis oro policijos misijos Baltijos šalyse pratęsimas.

Gegužės 20 d. D. Grybauskaitė, užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis, krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė ir kariuomenės vadas generolas leitenantas Arvydas Pocius dalyvaus Šiaurės Atlanto tarybos posėdyje. Vėliau vyks NATO šalių vadovų darbo bei neformalios užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministrų vakarienės.

Antrą susitikimo dieną, gegužės 21 d., D. Grybauskaitė dalyvaus NATO vadovų susitikime Afganistano klausimu. Vėliau prezidentė dalyvaus NATO vadovų susitikime su organizacijos šalimis partnerėmis. Čikagoje taip pat įvyks dvišalis D. Grybauskaitės ir neseniai išrinkto Suomijos prezidento Sauli Niinistö susitikimas.

Teigiama, jog didžiausias dėmesys susitikime bus skiriamas Afganistanui. NATO šalių vadovai tarsi dėl dalyvavimo Afganistane formų po 2014 m., kuomet tarptautinės saugumo paramos pajėgos (angl. ISAF) turėtų baigti kovines operacijas.

Lietuvai svarbiausia susitikimo Čikagoje tema yra susijusi su vadinaujama išmaniaja gynyba (angl. smart defence), kuriai priskiriama ir Šiaurės liuose esanti NATO oro policijos misija Baltijos šalių oro erdvei apsaugoti. NATO vasario pradžioje nu-

sprendė pratęsti šią misiją, kuriai mandatas iki tol buvo suteiktas iki 2014 m. Tuomet ambasadoriai Briuselyje formaliai patvirtino, kad tai bus ilgalaikė misija su nuolatėmis peržiūromis, o Baltijos šalys savo ruožtu įsipareigojo didinti savo indėlį. Priimtas dokumentas yra slapas. Lietuva siekia, kad Čikagoje oro policijos ilgalaikis tęstinumas būtų pabrėžtas NATO vadovų susitikimo pareiškime, tačiau šįkart nebūtų minimi 2018 metai.

Susitikime organizacijos šalių vadovams taip bus pristatyta NATO gynybos ir atgrasymo laikysenos ataskaita. Šis dokumentas artimiausiemis metams apibrėš vadinamąjį atgrasymo „kokteilį“, t. y. kokia reikšmė organizacijoje bus teikiama konvencinei ir branduolinei ginkluotei, tame tarpe – ir JAV taktiniams branduoliniams ginklams Europoje.

Čikagoje bus pranešta ir apie pasiektus pirminius NATO priešraketinės gynybos (PRG) sistemos pajėgumus. Šios sistemos plėtrai Europoje, ypač JAV raketų įkūrimui Lenkijoje ir Rumunijoje vėlesniais metais, prieštarauja Rusija, kuri grasina atsakomosiomis priemonėmis.

Rusijos vadovai susitikime nedalyvaus, viena iš to priežasčių yra laikomas nesutarimas dėl PRG išdėstymo. Nors šis susitikimas nėra skirtas NATO plėtrai, Čikagoje įvyks atskiras NATO užsienio reikalų ministrų susitikimas su narystės organizacijoje siekiančių Makedonijos, Juodkalnijos, Bosnijos ir Hercegovinos bei Gruzijos diplomatijos vadovais. Iš viso NATO viršūnių susitikime dalyvaus daugiau kaip 60 valstybių atstovai.

Bus įamžintas Lietuvos diplomatijos palikimas

Vilnius (BNS) – Siekiant įamžinti Lietuvos diplomatų atminimą, planuojama parengti diplomatinės tarnybos istoriją pristatančią parodą Lietuvos nacionaliniame muziejuje, išleisti diplomatų biografinių žinyną bei diplomatijos istorijos fotoalbumą, skirti premiją už geriausią ir originaliausią darbą (monografiją, straipsnį, filmą) Lietuvos diplomatijos istorijos tema.

Tokios priemonės numatomos užsienio reikalų ministro Audroniaus Ažubalio patvirtintame Lietuvos diplomatų atminimo įamžinimo priemonių plane. Tarp numatomų priemonių – ir nuo totalitarinių režimų nukentėjusių ir žuvusių diplomatų atminimo įamžinimas. Ketinama įrengti atminimo lentas iškilų Lietuvos diplomatų gimimo, veiklos ir mirties vietose, tęsti bendradarbiavimą su užsienio valstybių instituci-

jomis, piliečiais, užsienio lietuvių organizacijomis, siekiant susigrąžinti Lietuvos diplomatinės tarnybos paveldą į Lietuvą.

Planuojama surengti Lietuvos diplomatų atminimui įamžinti skirtą Lietuvos diplomato ženklo sukūrimo konkursą, rengti seminarus ir mokslines konferencijas svarbiais Lietuvos užsienio politikos dabarties ir praeities klausimais. Anot Užsienio reikalų ministerijos (URM), planas leis bendradarbiaujant įvairioms šalies institucijoms globoti Lietuvos diplomatinės tarnybos palikimą Lietuvoje ir užsienyje, rengti edukacinius projektus, skatinti tyrinėjimus ir publikacijas apie diplomatinės tarnybos istoriją leidybą. Atskiro finansavimo šiai veiklai įgyvendinti nėra skiriama, įstaigos ir organizacijos veiklą vykdo iš joms skiriamų biudžeto lėšų.

Vokietija kasmet skirs paramą Afganistanui

Berlynas (BNS) – Vokietijos kanclerė Angela Merkel teigė, kad jos šalis kasmet skirs 193 mln. JAV dol. paramą Afganistano policijos ir kariuomenės pajėgoms po NATO karių išvedimo 2014 m. pabaigoje.

A. Merkel tai pranešė po ilgalaikės strateginės sutarties su Afganistano prezidentu Hamid Karzai pasirašymo Berlyne. Vokietijos kanclerė, kurios šalis yra tarp daugiausia prie NATO operacijų Afganistane per pas-

tarąjį dešimtmetį prisidėjusių valstybių, su H. Karzai taip pat pasirašė bendradarbiavimo sutartį švietimo, infrastruktūros ir ekonomikos srityse.

H. Karzai ir A. Merkel dar kartą susitiks per Čikagoje vyksiantį NATO viršūnių susitikimą. Be kita ko, Australija pažadėjo nuo 2015 m. trejus metus iš eilės skirti po 100 mln. JAV dol. paramą Afganistano saugumo pajėgoms.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

LIETUVA

Europos gėrimų festivalyje Čikagoje lietuviškas stalas buvo gausiausias

Europos gėrimų festivalio „European Drinks Festival 2012“ Čikagoje akimirka. A. Vertelkaitės nuotr.

Čikaga (LR Generalinio konsulato Čikagoje info) – Gegužės 14 d. viešbutyje „Sofitel Chicago Water Tower“ vyko dvyliktasis kasmetinis Europos gėrimų festivalis „European Drinks Festival 2012“, kurį rengiant bendradarbiavo dalyvaujančių šalių generaliniai ir garbės konsulatai bei verslo misijos.

Kasmet vis platesnį gėrimų asortimentą siūlančio renginio svečiai turėjo galimybę paragauti vyno, alaus ir spiritinių gėrimų iš Austrijos, Belgijos, Čekijos, Danijos, Graikijos, Italijos, Lenkijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Olandijos, Rumunijos, Suomijos, Švedijos, Vengrijos ir kitų šalių. Šiais metais dauguma dalyvaujančių valstybių siūlė paragauti ir tradicinių užkandžių.

LR Generalinio konsulato Čikagoje kvietimu distribucinės įmonės „Baltic Food Distributing“, „Litusco“ ir „Stawski Distributing“ pristatė lietuvišką „Švyturio“ bei „Kalnapilio“ alų, vyną „Voruta“, degtinę „Lithua-

nia“ ir gėrimą „Suktinis“. Lietuvos stalas susilaukia ypatingo lankytojų dėmesio ir dėl gausiai siūlomų tradicinių lietuviškų užkandžių, kuriuos siūlė restoranas „Kunigaikščių užėiga“ bei įmonė „Bravo Catering“. Festivalio svečiai skanavo „Džiugo“ sūrio, rūkytų mėsos gaminių, baltos mišrainės, keptos duonos su pikantiškais morkų salotomis, žavėjosi šakociais ir „Tinginio“ pyragu. Dažnas, apžiūrėjęs, paragavęs kitų šalių siūlomus produktus, grįžo pasivaikinti lietuviškais gėrybėmis. Renginio lankytojai taip pat turėjo galimybę susipažinti su turizmu ir Lietuvą galimybėmis, gauti informacijos apie mūsų šalies kultūrą, istoriją, lankytinas vietas.

Europos gėrimų festivalio renginiu siekiama populiarinti Europos gėrimus Jungtinėse Valstijose, suteikti galimybę jų tiekėjams ir distributoriams reklamuotis bei susitikti su galimais užsakovais.

Pristatyti Lietuvos transporto projektai

Philadelphia (LR ambasados JAV info) – Gegužės 10 d. LR ambasadoriaus JAV pavaduotojas Simonas Šatūnas lankėsi Philadelphia, penktame pagal dydį JAV mieste, susitiko su miesto vicemeru, apsilankė Philadelphia įsikūrusiuose universitetuose ir Philadelphia uoste dirbančioms įmonėms pristatė Lietuvos transporto infrastruktūrą bei tranzito koridorius prekių tiekimui į Rytų Europos šalis.

Susitikimo su Philadelphia mero pirmuoju pavaduotoju ekonomikai ir komercijai Alan Greenberger metu S. Šatūnas pažymėjo, jog Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungai metu 2013 m. lapkričio mėnesį Lietuva ketina surengti keletą renginių šiame dideliame JAV mieste. „Džiaugiamės, kad Lietuva buvo pasirinkta pagrindine šalimi, kurios menininkai pristatys savo kūrinius garsiausios Philadelphia parodos ‘Craft Show’ lankytojams”, – sakė S. Šatūnas. Kiekvienais metais vykstančią dizaino ir meno dirbinių parodą aplanko apie 25,000 žmonių. Pokalbio metu sutarta surengti keletą papildomų ekonominių ir verslo ryšius skatinančių renginių.

Apsilankymo Philadelphia metu S. Šatūnas ir LR garbės konsulė Philadelphia apsilankė Philadelphia uoste veikiančių verslo įmonių asociacijoje „Ship Philly First“ ir jos nariams pristatė LR Klaipėdos uosto infrastruktūrą bei Lietuvos geležinkelinių nacionalinės bendrovės „AB Lietuvos geležinkeliai“ sukurtus prekių gabenimo tranzitinius koridorius į Ukrainą, Kiniją, Rusiją ir karinių krovininių gabenimo į Afganistaną projektą „Rute Express Line“. JAV verslininkai pakviesti apsilankyti Klaipėdos uoste.

Viešnagės metu taip pat apsilankyta Philadelphia įsikūrusiuose University of Pennsylvania Wharton Business School bei Villanova University Business School veikiančiame viename garsiausių pasaulyje Marketingo ir Viešosios politikos tyrimų centre. Pokalbio su šio centro direktoriumi dr. John Kozup metu pristatytos Lietuvos verslo mokyklos, Lietuvos verslo aplinka, vykdomi energetikos mokslo slėnių bei transporto projektai. Šių verslo mokyklų verslo magistro programų studentai pakviesti apsilankyti Lietuvoje.

PASAULIS

JAV prezidentas Barack Obama pareiškė, kad skandalas, kilęs dėl didžiulių banko „J.P. Morgan“ nuostolių, tik dar kartą patvirtina, kad būtina pertvarkyti Wall Street. B. Obama taip pat paskelbė toliau sieksiantis, kad pasikeistų finansinių operacijų praktika, išgaliojusi Wall Street. Trys „J.P. Morgan“ pareigūnai, vadovavę prekybos operacijoms, palieka savo pareigas kilus skandalui dėl daugiau nei 2 mlrd. dol. patirtų nuostolių. Vertybinių popierių ir biržos komisija (SEC) kol kas nepradėjo oficialaus tyrimo dėl „J.P. Morgan“. Banko vadovas James Dimon sako, kad nuostolius lėmė klaidos ir aplaidumas renkantis apsaugojimo nuostolių strategiją. Generalinis direktorius patikslino, kad, nepaisant finansinių nuostolių, bankas išlieka pelningas.

***

Rusijos dujų bendrovės „Gazprom“ tiekiamų dujų eksportas į Europą šių metų sausį-balandį, palyginus su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, sumažėjo nuo 58 iki 51 mlrd. kubinių metrų dujų. Anot „Gazprom Eksport“, sumažėjimą lėmė „neįprastai šiltas šių metų pavasaris Europoje“. Bendras „Gazprom“ dujų eksportas į Europą šiais metais turėtų išlikti toks pat, kaip ir praėjusiais metais – apie 150 mlrd. kubinių metrų. Iki šiol rusiškų dujų kaina Europoje augo, tačiau tolesnis „Gazprom“ dujų kainos augimas vargu ar tikėtinas – naftos kainos turėtų laipsniškai mažėti ir vidutinė rusiškų dujų kaina Europoje šiais metais neturėtų viršyti 380–400 dol. už tūkstantį kubinių metrų, tuo tarpu pati „Gazprom“ numato 415 dol. už tūkstantį kubinių metrų dujų kainą.

***

Didžiausias tarptautinis Londono Heathrow oro uostas gali netekti tarptautinio oro uosto statuso ir tapti vietos oro uostu per artimiausius metus, kol Vyriausybė neapsisprendžia dėl trečio pakilimo-nusileidimo tako, perspėja Didžiosios Britanijos oro uostų operatorė BAA (British Airport Authority). BAA spėja, kad tarptautinės oro linijos paliks Londoną ir perkels savo veiklą į Paryžių, Frankfurtą ar Amsterdamą. Pasak BAA atstovų, trečio pakilimo-nusileidimo tako statyba neišvengiama, nes Heathrow oro uostas dirba visu pajėgumu ir nebeįstengia priimti naujų skrydžių. Britų premjeras David Cameron atmetė tolesnio Heathrow oro uosto plėtimo planus.

***

„Yahoo“ generalinis direktorius Scott Thompson, tik sausį stojęs prie bendrovės vairo, padavė atsistatydinimo pareiškimą po skandalo su aukštojo mokslo diplomu. Pasirodė, kad buvęs internetinio atsiskaitymo bendrovės „Paypal“ prezidentas išdarbindamas nurodė neteisingus duomenis apie aukštojo mokslo diplomą. Žinovai sieja S. Thompson atsistatydinimą su „užkulisine“ kova pačioje bendrovėje. Stebėtojai primena, kad tyrimą dėl S. Thompson pasiūlė Rizikos draudimo fondo „Third

Point“ valdytojas Daniel Loeb, kurio bendrovei priklauso 5,6 proc. „Yahoo“. Šiuo metu bendrovė vertinama 17,75 mlrd. dol., ši kaina 2,5 karto mažesnė už tą, kurią už „Yahoo“ siūlė „Microsoft“ 2008 m.

***

Vienas iš „Facebook“ įkūrėjų milijardierius Eduardo Saverin pranešė, kad atsisakys JAV pilietybės, nes tai galėtų sumažinti jo mokesčius. E. Saverin yra vienas iš daugelio, kurie atsisako JAV pilietybės dėl galimo mokesčių augimo turintiems dideles pajamas. E. Saverin yra Brazilijoje gimęs Singapūro pilietis, vienas iš keleto žmonių, padėjusių Mark Zuckerberg įkurti „Facebook“ tinklalapį. E. Saverin tokį sprendimą priėmė todėl, kad ruošiasi kurį laiką pagyventi Singapūre ir taip būti praktiškiau. Tačiau E. Saverin nepavyks išsisukti nuo visų JAV mokesčių, nes jis turės sumokėti persikėlimo mokesťį, taikomą amerikiečiams, kurie atsisako šalies pilietybės.

***

Telekomunikacijų bendrovė „America Movil“, pavaldi Meksikos milijardieriui Carlos Slim, nusprendė įsigyti 100 proc. JAV mobiliojo ryšio operatorės „Simple Mobile“ akcijų. Akcijų pirkėja – antrinė „America Movil“ įmonė – bendrovė „Tracfone Wireless“. Sandoris vertė gali siekti apie 100 mln. dol. Planuojama, kad sandoris bus įgyvendintas antrą 2012 m. ketvirtį. „Simple Mobile“, antrinė operatorės „T-Mobile“ įmonė, aptarnauja daugiau kaip milijoną vartotojų. Į „Tracfone“ abonentų bazę, kovo duomenimis, įtraukta per 20 mln. klientų. Verslas telekomunikacijų srityje – pagrindinis C. Slim verslas. Kaip skelbia žurnalas „Forbes“, šis Meksikos milijardierius nuo 2010 m. laikomas turtingiausiu pasaulio žmogumi. Dabar jo turtas vertinamas apie 69 mlrd. dol.

***

Pagrindinė Japonijoje skaitmeninių fotoaparatus gamintoja „Canon“ nusprendė tapti pirmąja pasaulyje bendrove, kuri visiškai atsisakys žmonių darbo surenkant aparatus ir patikės jį vien robotams. Toks planas gali būti įgyvendintas per keletą metų. Tokiomis priemonėmis siekiama sumažinti gamybos išlaidas. „Canon“ praėjusiais metais pagamino 25,9 mln. skaitmeninių fotoaparatus, arba 20 proc. visos pasaulinės šių gaminių rinkos. Pastaruoju metu skaitmeninių fotoaparatus rinkoje sustiprėjo konkurencija, dėl kurios mažinamos kainos, o Japonijos gamintojų pozicijos silpsta. Tai verčia ne vieną Japonijos bendrovę kelti savo gamybą į užsienį.

Gera sutikti „tuo pačiu oru“ kvėpuojančius žmones

Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ remiamas seminaras Kaune

RAMUNĖ KUBILIŪTĖ

„Ačiū už seminarą, kuris buvo ne prievolė, bet atgaiva. Gera sutikti 'tuo pačiu oru' kvėpuojančius žmones", – jog tai atsiliepiamai apie organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ balandžio 21–22 dienomis Kaune vykusį seminarą „Patirti ir augti“. „Tuo pačiu oru“ kvėpuojantys žmonės – tai seminaro dalyviai, kurie dirba su rizikos grupės šeimų vaikais bei jaunuoliais Lietuvoje. Jų darbas vyksta organizacijos remiamuose pomokykliniuose dienos centruose ir globos namuose. Keletas seminare dalyvaujančių asmenų dalyvavo svečių teisėmis. Tai žmonės, kurie domisi orga-

Ses. Loreta iš Jonavos pasidalino prisiminimais apie Šv. Apaštalo Jokūbo parapijos pomokyklinio dienos centro įsteigimą, iššūkius bei paramos ieškojimą (centras įsteigtas 2009 m.). Bibliotekininkė Ramunė Kubiliūtė pasidalino statistika, mintimis ir idėjomis apie skaitymo ir prasmės supratimo reikalingumą net internetiniame amžiuje, o mažesnėse grupėse dalyviai vieni kitiems pasakojo, kaip jų centruose yra skatinamas skaitymas. Kiekvienas diskusinis būrelis sugalvojo po vieną skaitymo projektą, kurį būtų galima įgyvendinti pomokykliniame dienos centre. „Vaiko vartai į mokslą“ kiekvienam remiamam centrui padova-

buvo pasiūlyta padiskutuoti apie kokią nors paauglio elgesio ypatybę, pvz., nuobodžiavimą. Po to reikėjo aptarti priežastis ir reakciją. Kiekviena grupė apibendrino savo diskusijas ir išvadas. Deja, neužteko laiko smulkiau padiskutuoti kai kuriais specifiniais klausimais, ir prelegentė pasisiūlė atskirai juos aptarti konsultaciniu būdu.

Seminaras baigėsi užsiėmimo „Ašotis“ dalyvių įvertinimu. Žodinio įvertinimo metu seminaro dalyviai ėjo į priekį ir pilstė vandenį į „pliusų“ ar „minusų“ dubenį. Kiekvienas dalyvis su visais pasidalino geromis seminaro akimirkomis (naujos patirtys, įgytos žinios, šilta nuotaika ir

durti su tiek daug savanorių. Aš supratau, kad yra daug geradarių žmonių. Ir jie 'tai' daro, t. y. dirba su dideliu noru, pasitenkinimu." „Man labiausiai patiko patyriminės sesijos užduotys, per kurias teko bendradarbiauti su visai nepažįstamais žmonėmis. Taip pat patiko teoriniai pranešimai, kurių išklausiusi prisimčiau, ką anksčiau buvau pamiršusi."

O pasiūlymai? „Tęsti savo pradėtą misiją! Išmokyti ir mus, lietuvius, rinkti pinigėlius iš turtingiausių žmonių, išmokyti organizuoti įvairius renginius (pasidalinti patirtimi).“ „Ačiū už seminarą, kuris buvo ne prievolė, bet atgaiva. Gera sutikti 'tuo pačiu oru' kvėpuojančius žmones."

Ar verta organizacijai „Vaiko vartai į mokslą“ rengti seminarus jos remiamiems centrums Lietuvoje, padengti išlaidas iš savo išdo ir dar prašyti paramos iš Lietuvių Fondo? Šiais laikais yra visokių progų įvairių profesijų žmonėms dalyvauti profesiniuose seminaruose Lietuvoje. Seminaro dalyviai teigia, kad verta seminarus remti ir rengti. Dalyvių žodžiais, „Svarbu, nes seminarai visada būna labai praktiški, temos visada pritaikytos VDC (Vaikų dienos centrų) darbui! Svarbu vėl susitikti bendradarbes, organizatores. Man svarbus pats pabuvimas kartu!" Arba: „Dalyvauju antrą kartą. Ir tai man svarbu dėl gautų žinių, dėl žmonių, kuriuos sutikau, dėl gimusių idėjų, dėl pasidalinimo patirtimi ir išpūdžiais. Svarbu pamatyti ir padėkoti žmonėms, kurie su tokiais rūpesčiais ir negailėdami jėgų, sveikatos stengiasi dėl mūsų vaikų ateities, gerovės."

Birželio mėnesį „Vaiko vartai į mokslą“ remiami centrai Lietuvoje baigs savo akademinį metų veiklą. Dar bus surengtos stovyklos vaikams pačiame centre ar kur nors toliau nuo miesto ar miestelio. 2011 m. vasarą net šešiolika jaunų, lietuviškai kalbančių savanorių iš JAV savanoriškai dirbo organizacijos remiamuose centruose Lietuvoje. Ta patirtis paliko neišdildomą išpūdžių ir jauniems savanoriams, ir centrų lankytojams, kurie net prabėgus metams dar vis klausinėja apie jų centruose dirbusius jaunuosius savanorius.

2012 metų vasarą nebus tiek į Lietuvą važiuojančių savanorių, nes daug jų šoks Bostono vykstančioje XIV Lietuvių tautinių šokių šventėje.

Nukelta į 15 psl.

„Vaiko vartai į mokslą“ balandžio 21–22 dienomis Kaune vykusio seminaro „Patirti ir augti“ dalyviai.

nizacija bei jos paruoštomis auklėjimo programomis. Iš viso seminare Kaune dalyvavo beveik 35 dalyviai – centrų vadovai, darbuotojai bei savanoriai. Seminare taip pat dalyvavo dvi organizacijos atstovės iš Čikagos: organizacijos steigėja ir projektų Lietuvoje koordinatorė Rita Vencloviėnė bei valdybos narė ir tarybos sekretorė Ramunė Kubiliūtė. Pasi-tarusios su organizacijos valdybos narėmis JAV, seminarą suplanavo organizacijos koordinatorė Lietuvoje, soc. darbuotoja Žydrūnė Liobikaitė ir jos kolegė, soc. darbuotoja Lina Gervytė. Seminaras vyko Pal. Jur-gio Matulaičio namuose Kaune.

Šeštadienis

Seminaro dalyviai suvažiavo šeštadienio rytą. Sociologas Paulius Godvadas vedė patyrimines sesijas ir pasidalino teorinėmis žiniomis. Pvz., ciklą „Patyrimas, analizė/aptarimas, išvados, taikymas“ galima taikyti įvairiai veiklai centruose. Kadangi diena buvo saulėta ir maloni, prieš teorinių žinių aptarimą paskaitininkas lauke vedė pratybas žaidimų forma su virvėmis. Seminaro dalyviai buvo padalinti į mažesnes grupes, kurios turėjo atlikti komandines užduotis.

Po pietų buvo dalinamasi gerąja patirtimi iš darbo centruose. Apie vaikų ir paauglių motyvą kalbėjo ses. Evelina iš Marijampolės, kuri globoja keturis įvairaus amžiaus berniukus ir paauglius. Jaunuolių veikla turėtų būti jų vidinis apsisprendimas, o suaugę turi pelnytį jaunų žmonių pasitikėjimą. Su globojamais jaunuoliais aptariami kasdienos rūpesčiai, nesėkmės ir pasisekimai.

nojo po vieną Bruno Ferrera knygą.

Šeštadienio vakarą, pasiklausius Renatos ir Dariaus Brazdonių šeimos pasakojimo, seminaro dalyviai ir juokėsi, ir susimąstė. Renata ir Darius pasidalino savo šeimos patirtimi. Sunki gyvenimo patirtis (nesusilaukė biologinių vaikų) tapo palaiminimu bei stiprybe (šeima padidėjo, kai įvaikino dukrą ir sūnų). Paaikšėjo, kad jauna šeima rado bendrą kalbą ir pagūdą, bendraudama su kitomis šeimomis. Vis dar pasitaiko neįturtų pasisakymų ir nesuprantančių žmonių. Seminaro dalyviams tema buvo aktuali, mat kai kurie centrų vaikai bei jaunuoliai, jei jų tėvų teisės yra atimtos, gali patekti į vaikų namus ir taip pat laukti galimo įvaikinimo.

Vakaras baigėsi filmo „In the Light of the Sun“ („Į šviesą“) peržiūra. Filmą susuktas 2005 m., nušviečia italų kunigo Pino Puglisi gyvenimą. Kunigas dirbo su vaikais iš gėvės savo gimtinėje, Palermo (Sicilijoje, Italijoje). Jis pasipriešino mafijos elgesiui ir priespaudai ir buvo nušautas per savo 56-ąjį gimtadienį, 1993 metais. Filmą ne vienam išspaudė ašara. Po filmo buvo pranešta, kad šiuo metu vedama kunigo beatifikacijos byla.

Sekmadienis

Sekmadienį, po šv. Mišių, apie paauglių elgesio ypatumus, darbą su paaugliais kalbėjo psichologė Ieva Daniūnaitė, kuri dirba Paramos vaikams centre. Pasak prelegentės, jaunuolių reakcija į netikėtus gyvenimo išgyvenimus pereina keletą lygių. Seminaro dalyviai pasidalino į mažesnes grupes. Kiekvienai grupei

t. t.) ir trūkumais (mažai miego, neužtenka laiko pabendrauti ir t. t.). Patirtys gal skyrėsi, nes kiekvienas – vadovai, darbuotojai ir savanoriai, socialiniai darbuotojai, psichologai, mokytojai ir studentai – dirbo skirtingą darbą. Tačiau ne vienas pareiškė nuomonę, kad pasistiprino žiniomis ir pabendravo su žmonėmis, su kuriais juos sieja bendras tikslas – darbas vaikų gerovei.

Įvertinimai

Dalyviai pasisakė, kelintą kartą dalyvauja organizacijos rengiamame seminare, ko išmoko, ką pasiūlytų organizacijai ateityje. Seminaro rengėjos paskaitė dalyvių surašytas mintis ir kai kuriais pasiūlymais pasinaudos, organizuojant seminarą, kuris vyks po dviejų metų. Štai keletas nuotrūpų iš seminaro dalyvių pasisakymų: „Pirmą kartą teko susi-

Klausytojams paskaitos buvo įdomios.

PASKUTINĖ KADENCIJA.

Prezidento dienoraščiai

VALDAS ADAMKUS

Nr. 29

2005 metų rugpjūčio 17 diena, Vilnius. Plykstelėjo įtampa tarp Baltarusijos ir Lenkijos. Šis konfliktas netiesiogiai liečia ir Lietuvą bei Ukrainą. Todėl V. Juščenkos iniciatyva rugpjūčio 18–19 dienomis Kryme susitiksime keturi prezidentai: jis, A. Kwaśniewskis, M. Saakašvilis ir aš.

Nors atostogų metas, vyksta neoficialūs mano susitikimai su galimais kandidatais į generalinio prokuroro postą. Jau keliems asmenims siūliau šias pareigas, bet jie atsisakė. Visuomenė nepasitiki Generaline prokuratūra, todėl solidūs ir patyrę teisininkai nenori prisiimti atsakomybės už šią instituciją. Neskubėsiu skirti generalinio prokuroro, nes būtina parinkti gabų, stiprios valios vadovą, kuris sugebėtų prokuratūrai gražinti autoritetą.

2005 metų rugpjūčio 19 diena, Krymas. Vakar atskridau į Sevastopolio oro uostą. Persėdę į automobilius, nuvykome į maždaug už šimto kilometrų Jaltaje ant Juodosios jūros kranto pastatytą rezidenciją. Čia jau lankiausi 2001 metais, tačiau šįkart ypač karšta, pavėsyje temperatūra siekia 18 laipsnius, maža to, dar ir klimatas labai drėgnas. Man skirtoje rezidencijoje yra oro kondicionieriai, bet menko galingumo, o kambarių aukštis – kokie 4 metrai. Ne ką atvėsinas.

Po valandėlės poilsio Livadijos rūmuose susitikau su prezidentu Viktoru Juščenka. Antrą kartą pasidairiau po šį pastatą, kuriame 1945 metais trys karo laimėtojai J. Stalinas, W. Churchillis, F. D. Rooseveltas pasirašė ir Lietuvos likimą lėmusį Jaltos susitarimą. Istorija tarsi atgyja, žiūrint į stalą, ant kurio buvo perbraižomas pokario Europos žemėlapis. Su V. Juščenka maždaug valandą kalbėjomės apie Lenkijos ir Baltarusijos diplomatinį konfliktą dėl lenkų tautinės mažumos, kuri, matyt, dar pakursto Rusiją. Juk Baltarusijoje gyvena apie 400 tūkstančių lenkų tautybės žmonių, o įtampa dėl šios tautinės mažumos problemų gali atsilipti artėjančių Lenkijos prezidento rinkimų rezultatams.

Pasinaudoję proga, atkreipiau V. Juščenkos dėmesį į Ukrainos muitinės kuriamas kliūtis mūsų šaldytuvų „Snaigė“ eksportui. Kijevas priėmė nutarimą sumažinti muitus nuo 25 iki 5 proc., bet muitininkai jo nevykdo. Susidariau įspūdį, kad V. Juščenka nieko apie tai nežino. Jis pažadėjo nedelsdamas išsiaiškinti, ir iš tiesų – šiandien mums susitikus ryte Ukrainos prezidentas pranešė, kad reikalas sutvarkytas. Beje, mūsų šaldytuvams tenka apie 30 proc. Ukrainos rinkos.

Šiandien ryte Ukrainos prezidento vasaros rezidencijoje, pastatytoje prie pat jūros ant kranto, susėdome darbo pusryčių, jie truko net keturias valandas.

Aptarėme regioninės politikos klausimus, diplomatinę įtampą tarp Lenkijos ir Baltarusijos bei Rusijos vaidmenį tokiuose konfliktuose. Kalbėjomės ir apie spalio mėnesį Kijeve rengiamos regioninės konferencijos dienotvarkę. Pabrėžėme, kad tai jo-

kiu būdu nėra prieš Rusiją nukreipta akcija.

Tačiau jau šiandien rusų spauda komentavo, kad kuriame kažkokią politinę ašį nuo Baltijos iki Kaspijos ir Juodosios jūrų. Net ir Londono „The Daily Telegraph“ laikraščio pranešimo apie mūsų susitikimą antraštė skelbia: „Rengiama Maskvos apsuptis.“ Sutarėme, kad spalio 26 dieną Kazanėje vyksiančiame NVS šalių vadovų susitikime V. Juščenka paaškins V. Putinui mūsų siekius, neturinčius nieko bendra su antirusiška politika.

Su V. Juščenka apsilankiau sovietiniais laikais garsioje „Arteko“ pionierių stovykloje, kur Ukrainos jaunimas buvo suvažiavęs į saskrydį. Net dabar šis kompleksas daro įspūdį – Lietuvoje galime tik pasvajoti apie tokią jaunimui skirtą stovyklą. Bet keisčiausia, kad mūsų geltonoji spauda sugebėjo išvelgti kažkokį „kriminalą“ – neva, apsilankydamas sovietinės dvasios persmeltame „Arteke“, nusidėjau tautai. Išties kai kurie žmonės Lietuvoje susipykę su protu.

2005 metų rugsėjo 3 diena, Vilnius. Jau prieš keletą metų tuometis vidaus reikalų ministras Juozas Bernatoniš mēgino atstatyti policijos generalinį komisarą Vytautą Grigaravičių. Kiek vėliau tą patį ketino padaryti ir Rolandas Paksas, bet nespėjo. Štai dabar istorija kartojasi. Prieš kelias savaites Algirdas Brazauskas man užsiminė, kad kitų metų vasario 1-ąją baigtas dabartinio policijos generalinio komisaro kadencija ir esą laikas būtų darytis naujo vadovo, nes, jo nuomone, V. Grigaravičius prastas administratorius. Niekaip nereagavau į šias premjero mintis. Bet netrukus yla išlindo iš maišo: dabar A. Brazauskas patarėju tapęs J. Bernatoniš, padedamas vidaus reikalų ministro Gintaro Furmanavičiaus, pradėjo versti iš posto V. Grigaravičių, apkaltinęs jį įstatymų pažeidinėjimu, be kita ko, ir atleidžiant Vilniaus policijos vadovą Eriką Kaliaučį.

Man ši istorija ėmė labai nepatikti. Pasikviečiau V. Grigaravičių į namus pasikalbėti akis į akį ir, garantavęs jam, kad neleisiu policijos įpainioti į partinius žaidimus, paprašiau principingai vadovauti Policijos departamentui, stiprinti šios įstaigos autoritetą.

2005 metų rugsėjo 5 diena, pirmadienis, Vilnius. Kalbėjomės apie prasidėsiančią parlamento rudens sesiją. Išsakyčiau savo nuomonę, kokių įstatymų leidybą laikau prioritetine, ir neslėpiau, kad esu nusivylęs Seimo pavasario sesijos darbu – parlamentarai užsiėmė tik skandalų gėsinimu, komisijų ir komisijėlių kūrimu. A. Paulauskas man iš dalies pritarė. Pasikalbėjome ir apie policijos generalinio komisaro situaciją, šiuo klausimu mūsų nuomonės jau visiškai sutapo.

2005 metų rugsėjo 9 diena, Krynica, Lenkija. Trečią kartą dalyvauju Krynicos ekonomikos forume, kuris šįmet sulaukė 1,300 dalyvių, daugiausia iš Vidurio Europos.

Bus daugiau.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKELBIMŲ SKYRIUS
TEL. 773-585-9500

www.draugas.org

Įvertindami mūsų partizanų bei ryšininkų pasiaukojimą kovojant dėl Lietuvos laisvės, jų sunkiam gyvenimui palengvinti

AUKOJO LIETUVOS PARTIZANŲ GLOBOS FONDUI:

- \$400** Kastytis A. Jucas, MD, Chicago, IL.
  - \$200** Irena Raulinaitis, Glendale, CA (viso \$500); Yvonne Skyrus, Pleasanton, CA; Aldona Šmulskienė, Chicago, IL (viso \$3,350); Marija Vygantas, Great Neck, NY.
  - \$175** Beverly Shores Lietuvių klubas per Romą Dambrauskiene, Beverly Shores, IN.
  - \$150** Genė Kikilas, Kenosha, WI (viso \$900).
  - \$100** Raminta Jacobs, La Grange, IL (viso \$1,300); Aldona ir Vytautas Maurutis, Kirtland, OH (viso \$1,700); Wanda Petkus, Saint Petersburg Beach, FL (viso \$1,050); Vincas Urbaitis, Cleveland, OH (viso \$2,520).
  - \$50** Rimas Kalvaitis, Contoocook, NH (viso \$150); Lucy Kikilas, Kenosha, WI (viso \$700); Richard ir Jolita Klementavičius, Gulf Breeze, FL (viso \$500); Vaclovas ir Margarita Momkai, Chicago, IL (viso \$720); Vytautas Urbonas, Valparaiso, IN (viso \$400).
  - \$30** Stasė ir Algis Damijonaičiai, Elgin, IL (viso \$430); Algimantas ir Teresė Gečiai, Huntington Valley, PA (viso \$200); Renata ir Česlovas Žilionis, Palos Heights, IL (viso \$323).
  - \$25** Gražina Kenter, Danbury, CT (viso \$975); Algimantas ir Rugilė Slapkauskas, Glen Ellyn, IL (viso \$350); Algis Vydas, Holden, ME (viso \$205).
  - \$15** Jurgis Likanderis, Kankakee, IL (viso \$135).
  - \$10** Bronius Skrabulis, Walpole, MA; Dana Slenys, Hinsdale, IL (viso \$90); Elena Šeštoka, Rahway, NJ (viso \$30).
- Pagerbdami **a. a. VYTENIO ŠILO** atminimą, Edmund ir Dalia Remiai, St. Petersburg, FL, Lietuvos Partizanų Globos fondo aukojo **\$75**.
- A. a. Vytenio Šilo žmonai ir šeimai L.P.G.** fondo nuoširdžiausia užuojauta. Lietuvos Partizanų Globos fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja už atsiųstas aukas mūsų šelpiamiesiems partizanams bei ryšininkams.
- Norintieji prisidėti prie buvusių partizanų šalpos, savo aukas prašome siųsti **L.P.G. Fund, 2711 West 71st Street, Chicago, IL 60629**
Visos aukos nurašomos nuo pajamų mokesčių (Tax ID #36-3163350)

Veronica M. Matuzas, gyvenanti **La Grange, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

IEŠKO DARBO

- * **Moteris** ieško papildomo darbo tik šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.
- * **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo. Tvarkinga, legalūs dokumentai, vairuoja, skaniai gamina maistą. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 630-674-1545.
- * **Jauna pora** ieško išsinuomoti vieno kambario butą Brighton Park rajone netoli California ir 47 Str. su 2 automobilių garažu. Tel. 773-387-7232.
- * **Vyras** ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti. Legalūs dokumentai. Tel. 630-670-0813.
- * **Reikalingas žmogus**, galintis retkarčiais nuvežti pas gydytoją, ar į parduotuovę. Tel. 708-425-1250, skambinti šeštadieniais.
- * **Moteris** perka žmonių priežiūros darbą su gyvenimu kartu. Galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 312-714-5198.
- * **Moteris** ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Sąžininga, darbšti, buitine anglų kalba, gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Tel. 773-707-7902.
- * **Vidas ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

Dainuojantis tiltas – nuo Michigan iki Baltijos

RAIMUNDAS MARIUS

„Muzika turi išskelti ugnį iš žmogaus sielos“

(L. van Beethoven)

Religiniai kompozitorių kūriniai nėra dažni svečiai mūsų koncertų salėse. Retai juos išgirsi ir per radiją. Tuo malonesnė buvo proga balandžio 20 d. ir 22 d. nuostabioje, Dieviškojo žodžio draugijos globojamoje „Chapel of the Holy Spirit“, Techny priemiestyje netoli Northbrook, pasiklausyti religinės muzikos koncerto „Music of Russia and the Baltics“. Jį „vėjų miesto“ melomanams padovanojo „Chicago Master Singers“ (meno vadovas ir dirigentas Alan Heatherington).

„Chicago Master Singers“ meno vadovas ir dirigentas Alan Heatherington.

Pats muzikinis ansamblis – malonus atradimas. 1979 m. Thomas Wilkman įsteigto choro (tuometinis jo pavadinimas „The New Oratorio Singers“) tikslas buvo koncertuoti Čikagos Šiaurės Vakarų priemiestčiuose, tokiu būdu suteikiant galimybę jų gyventojams pasiklausyti rimtos akademinės muzikos, kuri dažniausiai skambėdavo tik miesto centre esančiose salėse. 1989 m. ansambliui vadovauti ėmėsi Alan Heatherington. Jo dėka „Chicago Master Singers“ išaugo iki 140 žmonių kolektyvo. Choristai – įvairiausių profesijų bei pašaukimo. Kai kuriems muzika yra jų pragyvenimo šaltinis – jie dėsto, vadovauja chorams. Kitiems

ansamblio nariams gyvenimas susietas su rimta, kilnia muzika, atneša taip reikalingą dvasinį peną.

Pats pirmasis koncerte atliktas kūrinys pakuteno mano tautinius jausmus – nuskambėjo mano bendramiškio, Vilniuje gimusio kompozitoriaus Vytauto Miškinio „Cantate Domino“.

Ne taip dažnai svetimtautis, amerikietis, pristato baltų kūrybą. Tai tapo gera paskata pakalbinti Heatherington ir daugiau sužinoti apie jo vadovaujamo ansamblio puoselėjamus tikslus, choro šventes ir kasdienybę.

Gastrolių žemėlapyje – ir Baltijos šalyse

1993 m. „Chicago Master Singers“ dalyvavo Tarptautiniame bažnytinės muzikos festivalyje Oberammergau, Vokietijoje. Choras susilaukė milžiniško pasisekimo Prahoje, Budapešte, Vienoje. Jis koncertavo Prancūzijoje, Šveicarijoje bei Austrijoje, Italijoje, Lenkijoje, Pietų Prancūzijoje, Pietų Vokietijoje. Bažnyčios per koncertus buvo perpildytos.

„Chicago Master Singers“ meno vadovas dažnai teiraujasi ansamblių, kur jie pageidautų koncertuoti ir atsižvelgia į tai, planuodamas ateities pasirodymus. Kadangi vieni choristai labai norėjo koncertuoti Baltijos valstybėse, o kiti – Rusijoje, Heatherington sudarė kelionių tvarkaraštį, apjungiantį Baltijos šalis ir Sankt Peterburgą. Čia amerikiečiai koncertuos jau šią vasarą.

Pasiteiravus, ar sudėtinga rasti baltų kompozitorių kūrinių, mano pašnekovas atidūsta. Jis nuolat seka ir tyrinėja chorinės muzikos repertuarą. Ieškodamas tinkamos muzikos, Heatherington galvoja apie Čikagos bei kitų vietovių „Chicago Master Singers“ klausytojus. Šįkart jis „sumedžiojo“ tai, kas, jo nuomone, geriausia kuriama ir atliekama Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje. Maloniam dirigento nustebimui daugelio Baltijos kompozitorių kūriniai dažnai spausdinami. Jei jų nelengva išgysyti iš Vakarų Europos ar JAV natų leidėjų, užduotį palengvina virtualioji erdvė. Baltų kompozitoriai, anot Heatherington, tikrai nesnaudžia ir turi gerus asmeninius tarptautinius

ryšius. Pvz., Miškinio „Cantate Domino“ dažnai įtraukiamas į pasaulio chorų repertuarą. Nemažai šio kūrinio įrašų galima rasti ir pasiklausyti Youtube.com.

Dabar – Miškinis, ateityje – Čiurlionis

Dauguma mūsų skaitytojų V. Miškinio pavardę, be abejo, sieja su garsiuoju „Ažuoliuku“. Populiaraus berniukų ir jaunuolių choro steigėjui Hermanui Perelšteinui emigravus į JAV, vadovo lazdelę perėmė Miškinis. Tačiau jis – ne tik gabus chorvedys, bet ir talentingas kompozitorius. Nenuostabu tad, kad jį „atrado“ ir amerikiečių dirigentas. Heatherington prisipažino, jog „Cantate Domino“ traukė jį kaip magnetas – dirigentui iškart buvo aišku, jog šis kūrinys, atliktas koncerto pradžioje, tarsi puikus raktas atrakins klausytojų širdis. „Veikalas pasižymi ryškia plėtote, muzikaliai gerai sudarytas, – užsidegęs aiškino pašnekovas. – Jis virtuotiškai sukurtas balsams, suteikia didelį malonumą kiekvienam atlikėjui. Miškinis yra nepaprastai talentingas kompozitorius, ir daugelis jo chorinių veikalų įrašyti kompaktinėse plokštelėse.“

Paklausiau amerikiečio, ar negalvojo apie mūsų genijų Mikalojų Konstantiną Čiurlionį? „Chicago Master Singers“ vadovas pripažino, kad šio kompozitoriaus kūryba yra itin patraukli ir graži. Heatherington tikisi ateityje Čiurlionio kūrybą įtraukti į savo vadovaujamo ansamblio repertuarą.

Muzikai nėra geografinių ribų

Be minėto Miškinio kūrinio, koncerte skambėjo estų bei latvių kompozitorių – Arvo Pärt, Pėter Vasks, Ėriks Ešenvalds – kūriniai. Heatherington sutiko su mano pastebėjimu, jog estų kompozitorius Pärt, ko gero, yra vienas iš nedaugelio Baltijos šalių muzikų, pelniusių tarptautinį pripažinimą. Ansamblio vadovo nuomone, Pärt kūrybinis stilius – unikalus, nepakartojamas, tarp profesionalų net pelnęs pravardę „tintinnabuli“ (aliuzija į „Tabula rasa“ – R. M. L. pastaba). Jo kūriniais, kaip mėgsta sakyti muzikologai, būdingas

„Rytų Europos minimalizmas“. Garsiojo esto kaimynai kompozitoriai dažnai prisipažįsta esą šio kompozitoriaus kūrybos įtakoje.

Nuotoliai tarp Čikagos ir Baltijos valstybių sostinių nemaži, tad pasidomėjau, ar kompozitoriai žino, jog choras Jungtinėse Valstijose atlieka jų kūrybą? Dirigentas patikino, kad tik iš latvio Ešenvalds sulaukęs padėkos žodžio už tai, kad su jo muzika supažindinami Čikagos žiūrovams.

„Chicago Master Singers“ koncerte šiuolaikinių Baltijos kompozitorių kūriniai darniai susiliejo su klasikiniu rusišku repertuaru – Čaikovskij, Rimskij-Korsakov, Ippolitov – Ivanov, Rachmaninov muzika. Choro vadovas pastebėjo, jog nors muzika ir dera tarpusavyje, kiekviena iš trijų koncerto dalių yra visiškai skirtinga – šiuolaikiniai baltų kompozitorių kūriniai, klasikinė rusų bažnytinė muzika, amerikiečių giesmės bei spiričiueliai. Meno vadovas sąmoningai norėjo išryškinti savitą kiekvieno kompozitoriaus stilių.

Dainuoti svetima kalba – kietas riešutėlis

Ar sudėtinga choristams dainuoti ne anglų kalba, juk dauguma jų – amerikiečiai („etninių“ pavardžių bent jau koncerto programėlėje neįtikau)? „Chicago Master Singers“ vadybininkė ir choristė Sharon Starr teigė, jog giedoti angliškai ar lotyniškai nėra sudėtinga. Choristai supranta giesmių tekstus. Rusų ar bažnytinę slavų kalba retai kada tenka giedoti. Tarties praktika ir tekstų nagrinėjimas čia sudėtingesni, užima daugiau laiko.

Ansamblio meno vadovas pastebėjo, jog slavų kalbose yra balsių, priebalsių, kurių neužtiksi nei anglų, nei lotynų kalbose. Tačiau, anot jo, choristai sėkmingai susidoroja su tarimo „plonybėmis“. O „didžiausia dovana“ – tai, kad nemažai baltų kūrinių yra sukurti pagal anglišką ar lotynišką tekstus. „Suprantama, – sako amerikietis, – patys kompozitoriai stengiasi, kad jų kūryba plačiau skambėtų pasaulyje. Jei tekstai būtų skelbiami tik lietuvių, latvių ar estų kalbomis, jais sunkiau susidomėtų.“

Klausytojų laukė ir staigmena – Wayland Rogers „Christmas Eve“ premjera. Įdomu tai, kad šis 1941 m. Kentucky valstijoje gimęs kompozitorius panaudojo estų dramaturgo bei poeto Henrik Visnapuu (1889–1951) tekstą. Vadybininkė Starr papasakojo, jog šis kūrinys buvo specialiai užsakytas šios vasaros „Chicago Master Singers“ gastrolėmis Baltijos šalyse. Rogers žinojo, jog kūrinys bus atliekamas *a cappella*, ir po rimtų paieškų aptiko labai jaudinančią tekstą. Tačiau anglišką vertimą toli gražu neatspindėjo estų kalba parašyto kūrinio grožio, tad Rogers nutarė pats atlikti vertimą savo muzikiniam kūrinui!

Kūrybinė vasara prie Baltijos

„Chicago Master Singers“ jau visai netrukus koncertuos Rygoje, Talline bei Sankt Peterburg. Programa – ta pati, kurią Čikagos klausytojai girdėjo Techny priemiestyje. Daugelis ansamblių neaplenks ir Vilniaus. Deja, Lietuvos sostinėje koncerto nebus. Pasak ansamblio meno vadovo, atsisakyti koncertų Vilniuje buvo

„Chapel of the Holy Spirit“ koncertavo „Chicago Master Singers“.

vienas sunkiausių sprendimų. Praėjusią vasarą kartu su žmona jie aplankė visas tris sostines, ir visos jiems buvo itin mielos. Bet devynių dienų gastrolės leidžia atlikti po tris koncertus kiekviename mieste – dar reikia laiko repeticijoms bei kelionėms, todėl buvo pasirinktas koncertinis kelias – Ryga – Talinas – Sankt Peterburg. Tačiau įdomu tai, kad beveik pusė ansamblio narių pradės savo viešnagę nuo Vilniaus. Galbūt, tikisi Alan Heatherington, jei jų už-

tektinai atvyks į Vilnių, bus suruoštas neoficialus koncertas?!

Ar ansamblis planuoja ir ateityje platinti baltų kompozitorių kūrybą? Gal tikisi išleisti kompaktinį albumą, kuriame skambėtų jų kūriniai? Heatherington sako, jog apie albumą galvojama, ir jame tikrai rastų vietos dabar jų atliekamų kompozitorių kūriniams. Jis užtikrina, kad dabartinė Baltijos šalių muzika, o taip pat Čiurlionis, garbingai įsitvirtins „Chicago Master Singers“ atieities repertuare.

Kiek sykių privalėjo atsistatydinti teisingumo ministras

Atkelta iš 3 psl. Mūsų ministras supranta, kad mergaitė privalo būti gražinta motinai. Tačiau mūsų ministras nepajėgia suvokti, jog mergaitė – ne daiktas, kurį galima lengva ranka perduoti kitam savininkui. Mergaitė – ne knyga, ne kėdė. Šiandien ji pripratusi gyventi pas savo tėvo gimines, ir iš tos aplinkos jos negalima plėštė išplėšti. Net šuniukai kenčia, atiduoti kitiems šeiminiškams. O čia – vaikas, beje, jau užtektinai ūgtelėjęs, sąmoningas.

Tad ar mums reikalingas teisingumo ministras, kuris neskiria išskirtinio dėmesio bent jau toms byloms, kurių dėka užsienyje kompromituojamas Lietuvos kaip demokratinės ir padarios šalies įvaizdis? Beje, tokių bylų ministruojant Šimašiumi atsirado ir daugiau. Lietuva apsijuokė tarptautinėje arenoje, kai bandė iš Austrijos susigražinti aukšto rango buvusį sovietų karininką Michail Golovatov, Vienai nepateikdama visų būtinų įrodymų. Lietuva apsijuokė ir tada, kai Baltarusijos teisėsaugai labai lengva ranka atidavė duomenis apie baltarusių disidentą Ales Beliacik finansinę padėtį.

Lietuva pasielgė tikrai nederaimai ir tada, kai Rusijos slaptųjų tarnybų agentams leido apklausti savo pilietę – Eglę Kusaitę. Rusijos federalinės saugumo tarnybos FST karininkai Lietuvoje buvo priimti taip, tarsi priklausytų NATO. Tarsi būtų ne Rusijos, o Amerikos ar Didžiosios Britanijos slaptųjų tarnybų atstovai.

Tačiau kalbėdamas iš Seimo tribūnos ministras nuolat pabrėždavo, kad labai džiaugiasi galėjęs nuveikti

itin daug svarbių darbų. Žodį „džiaugiuosi“ ministras kartojo, regis, ne vieną dešimtį kartų. Tas „džiaugiuosi“ labai rėžė ausį. Žinoma, esama dalykų, už kuriuos ministrą būtų galima pagirti. Pavyzdžiui, už tai, kad dabar daromi teismo posėdžių garso įrašai. Ši nuostata tramdo pagrindinius teismo procesų dalyvius: ir didybės manija susirgusius teisėjus, ir savo teismu neabejojančius prokurorus, ir netiesą bandančius sakyti liudininkus. Jei anksčiau būdavo įmanoma išvengti atsakomybės už ne vietoj ištartą žodį, nes teismo posėdyje daromos stenogramos – ne visuomet idealiai tikslios, tai šiaudien atliekami garso įrašai padeda išvengti mažiausių paklaidų.

Taip, kai kurie Šimašiaus darbai – verti pagyrimų. Tačiau teisingumo ministras neatliko svarbiausios savo priedermės. Vaizdžiai tariant, palikti ir net nebandė užčiuopti pagrindinių, esminių temų, kurios lemia absoliutų Lietuvos visuomenės nepasitikėjimą lietuviškaisiais teismais. Todėl reikėjo pritarti ne parlamentarų Algio Kasėtos ir Dalios Kuodytės tvirtinimams, koks šaunus tas mūsų jaunasis teisingumo ministras, o Seimo narių Gintaro Songailos, Sauliaus Stomos ar Valentino Mazuronio pasakojimams apie paskutiniąsias rezonansas bylas, kurios neramina Lietuvos visuomenę ir skaldo ją į priešiškas stovyklas.

Taigi Lietuva turi ir teisingumo ministrą, ir visą teisingumo ministeriją. O štai teisingumo, remiantis visuomenės apklausomis, Lietuvoje – ne tiek jau daug.

Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ remiamas seminaras Kaune

Atkelta iš 12 psl.

2012 m. vasarą trys JAV gyvenantys jaunuoliai (viena savanoriavusi ir 2011 m.) vyks į Lietuvą dirbti savanoriais keliuose centruose. Organizacijos valdybos narės juos paruoš darbu su rizikos grupės jaunimu, bet įdomiausia patirtis bus dirbant, žaidžiant ir bendraujant su vaikais bei paaugliais centruose, žinoma, globojant centrų vadovėms bei darbuotojams.

Po Velykų organizacijos Cleveland padalinys suorganizavo lėšų rinkimo pietus, kovo mėn. Florida valstijoje, organizacijos rėmėjai, lietuviai golfininkai, paskyrė savo turnyro pelną organizacijai ir jos remiamiems centrams. Tai tik du paramos organizacijai pavyzdžiai. Netrukus – vasaros atostogos. Po vasaros poilsio dienos centrai Lietuvoje vėl pradės dirbti su vaikais, o „Vaiko vartai į mokslą“ kibs į darbą – telks lėšas. Darbas, kuris abipus Atlanto dar yra

reikalingas, vėl bus tęsiamas.

Seminaro metu org. „Vaiko vartai į mokslą“ atstovaujancios Vencloviėnė ir Kubiliūtė su seminaro dalyviais pasidalino patirtimi, papasakojo, kiek pastangų dedama JAV, norint įgyti visuomenės pasitikėjimą, telkiant lėšas bei paramą centrams. Seminaraus metu buvo suruošta nuotraukų parodėlė. Vencloviėnė priminė dalyviams apie organizacijos paruoštas penkias ugdymo programas. Jos paruoštos tam, kad centro lankytojai ne tik būtų maitinami, ne tik žaistų, ne tik jiems būtų padedama atlikti namų darbus, bet ir auklėjami, puoselėjama bręstanti asmenybė bei taisomos jų elgesio spragos, nes centrų lankytojai savo namuose ne visada tai patiria ar išmoka.

Organizacija veikia nuo 1998 metų. Daugiau informacijos apie „Vaiko vartai į mokslą“ galima rasti <http://www/childgate.org>

A † A ALFREDAS BLYSKIS

Mirė 2012 m. gegužės 11 d. Oak Lawn, IL.

Gimė 1942 m. balandžio 5 d. Vokietijoje.

Gyveno Oak Lawn, IL.

Nuliūdę liko: žmona Vida Augaitytė; dukterė Aurelija Ploutis su vyru George, anūkas Aleksandras; sūnus Arvydas su žmona Rūta, anūakai Jonas ir Andrius; brolis Henrikas Blyskis; sesuo Anelies su vyru Jean Pietr von Rotz su šeima.

Priklausė Lietuvių Operai.

A. a. Alfredas bus pašarvotas ketvirtadienį, gegužės 17 d. nuo 2 v. p. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, gegužės 18 d. 9:30 val. ryto iš Petkus Lemont laidojimo namų, a. a. Alfredas bus palydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Kviečiame artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

A † A ALGIUI SKUDŽINSKUI

iškeliavus į Amžinybę, reiškiamo gilią užuojautą žmonai EVAI ir sūnui su šeima. Liūdime kartu.

Ilsekis ramybėje.

*Dana Eikinas
Valė Auštras*

Šiauliuose atidaromas pirmasis Lietuvoje Šokolado muziejus

Senjojo Šiaulių šokolado fabriko pastate Tilžės gatvėje birželio 1 d. duris atvers pirmasis Lietuvoje Šokolado muziejus. Saldainių fabriko pasta- to „Rūta“ atnaujinimo projektui skirta 3,6 mln. litų lėšų iš ES struktūrinių fondų, Lietuvos verslo paramos agentūra projektą stebės dar penkerius metus.

„Rūtos“ fabriko istorija prasidėjo 1913 m. Šiauliuose, kai 36 metų konditeris Antanas Gricevičius nediteliame mediniame name įrengė karamelės virimo katilą. Pirmieji fabriko darbininkai buvo patys savininkai – A. Gricevičius ir jo žmona Juzefa. Iki Pirmojo pasaulinio karo Šiauliuose veikė šeši saldainių fabrikai priklausė rusų, vokiečių, žydų ir lenkų tautybės verslininkams, tad, norėdamas pabrėžti pirmosios miestie lietuviškos saldainių dirbtuvėlės tautiškumą, A. Gricevičius pavadino ją augalo rūtos vardu. Čia buvo gaminami karameliniai saldainiai, netrukus pradėti gaminti ir šokoladiniai.

„Šiauliai buvo carinės Rusijos šokolado centras, o ‘Rūta’ augo po truputį: buvo pastatyti keli mūriniai pastatai, tobulinama gamyba, didinamos jos apimtys. Įmonė ypač suklestėjo tarpukariu. Tuomet fabrike jau dirbo 160 darbuotojų ir buvo gaminami net 300 pavadinimų saldainiai“, – pasakoja „Rūtos“ direktorius Algirdas Gluodas.

Fabriko konditerių talentas buvo įvertintas keturiais aukso medaliais

Lietuvos žemės ūkio parodose bei dviem medaliais tarptautiniuose konkursuose Italijoje ir Anglijoje.

1940 m. fabrikas buvo nacionalizuotas ir iki 1993 m. pabaigos veikė kaip valstybinė saldainių ir šokolado gamybos įmonė. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę senieji fabriko pastatai buvo gražinti A. Gricevičiaus šeimai. 2002 m. lapkritį A. Gricevičiaus saldainių fabrikas „Rūta“ virto į uždarają akcinę bendrovę „Rūta“.

Atnaujintame pastate įkurdintame Šokolado muziejuje lankytojams bus gyvai rodoma, kaip gaminamas šokoladas, svečiai pačių pasigaminu šokoladu galės mėgautis kavinkėje arba saldumynų išigyti „Rūtos“ parduotuvėleje.

„Įėjus į muziejų lankytojas pasijus lyg ispanas, pirmą kartą išsilaipinęs Vidurio Amerikoje. Juk šokoladas atkeliavo būtent iš ten. Lankytojus pasitiks žmogaus ūgio indėnas ir kakavos medis. Manau, kad vienas įdomesnių daiktų muziejuje bus žaidimų įrenginys vaikams, kuris tikrai sudomins ne tik mažuosius“, – sako A. Gluodas.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL), sekmadienį, gegužės 20 d. 10:30 val. r. šv. Mišias atnašaus kunigas Armando Morales. 20 min. prieš Mišias kalbėsime Palaimintojo Jurgio Matulaičio litaniją ir, vadovaujant A. Barniškiui, kartu su choru giedosime Švč. Mergelės Marijos litaniją. Po pamaldų – kavutė parapijos salėje. Primename, kad kiekvieną ketvirtadienį 8 val. r. šv. Mišias atnašauja kun. Jaunius Kelpšas. Po pamaldų klausomos išpažintys.

■ **Jaunimo centro Moterų klubas** gegužės 20 d. po 10:30 val. r. šv. Mišių Tėvų jėzuitų koplyčioje kviečia visus užsukti į Jaunimo centro kavinę paskanauti mielinį blynų.

■ **2011 metų „Avon Voices“** vokalisčių konkurso New York nugalėtoja Evelina Anusauskaitė gegužės 25 d. 9 val. v. koncertuos „Bunkeryje“ (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL). Daugiau informacijos tel. 312-375-2728 arba tel. 708-839-1000.

■ **Vidurio Vakarų apygardos metinis** suvažiavimas vyks gegužės 26 d. Fondo salėje, Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL, 60439). Registracija 10 val. r., suvažiavimo pradžia – 10:30 val. r. Svarstysime per praėjusį ataskaitinį laikotarpį nuveiktus darbus, aptarsime rinkimų į JAV LB XX Tarybą rezultatus, rinksime naujus narius į Valdybą. Kviečiame gausiai dalyvauti.

■ **Ateitininkų namų (1380 Castlewood Dr., Lemont, IL) valdyba** birželio 3 d., sekmadienį, nuo 12 val. p. p. kviečia visus atvykti į gegužinę. Maistas, muzika, loterija. Praleiskite popietę Ateitininkų namų šimtamečių ažuolų pavėsyje.

■ **„Bunkeryje“ (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL) birželio 16 d. 6:30 val. v. Mariaus Jampolskio monospektaklis „Gaidukas“.** Po spektaklio – 9 val. v. – gitaristo Aleksandro Makejevo koncertas. Daugiau informacijos tel. 312-375-2728 arba tel. 708-839-1000.

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejaus** Moterų gildija kviečia į jų rengiamą vasaros renginį „Musical Memories“, kuris vyks birželio 23 d. muziejaus salėje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago) įėjimas

nuo 1 val. p. p. Pietūs prasidės 2 val. p. p. Vietas užsisakyti tel. 708-422-5937 (Frances Simanonis).

■ **Iškilmingi metiniai „Draugo“ pietūs** Willowbrook Ballroom (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480) vyks rugsėjo 30 d., sekmadienį. Pradžia – 1 val. p. p.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Gegužės 20 d. 12 val. p. p. Šv. Petro** ir Povilo parapijos salėje (211 Ripley Pl., Elizabeth, NJ) vyks šios lietuviškos parapijos vaikų choro „Varpelis“ (vadovė Birutė Mockienė) 10-mečio koncertas. Kviečiame atvykti į mūsų renginį. Daugiau informacijos tel. 908-918-0441.

■ **Gegužės 20 d. 2 val. p. p. – visuotinis** Lietuvių namų (2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134) narių susirinkimas. Kviečiame dalyvauti narius ir visus, kuriems rūpi Lietuvių namų ateitis.

■ **Gegužės 26 d., šeštadienį, 7:30 val. v.** Lietuvių klubo salėje (4880 46th Ave., N. St. Petersburg, FL 33714) „St. Petersburg Opera“, vadovaujama maestro Mark Zforzini ruošia koncertą, kuriame skambės arijos iš Mozart operos „Figaro vedybos“ ir kiti kūriniai. Bilietai gaunami St. Petersburg Opera bilietų kasoje. Tel. 727-823-2040 arba koncerto dieną prie įėjimo. Kaina – 15 dol.

■ **Birželio 3 d., sekmadienį, 4 val. p. p.** Latvių liuteronų bažnyčios salėje (425 Hoffman Ave., San Francisco, CA 94114) Mariaus Jampolskio monospektaklis „Gaidukas“. Prieš spektaklį bus vaišės. Daugiau informacijos suteiks Diana el. paštu dajana@hotmail.com

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank,** 2212 West Cermak Road. **Tel. (773) 847-7747**

Balandžio 22 d. Turkish American Cultural Alliance surengtame renginyje Naperville mieste Lietuvos vyčių šokėjos šoko ir žaidė kartu su armėnų, lenkų, turkų ir ispanų šokėjais. Šventė Owen mokykloje prasidėjo vėliavų eiseną ir tautinių stotelių lankymu, kad susirinkusieji galėtų susipažinti su įvairiausių tautų papročiais bei vaidais. Šios didelės programos pelnas skirtas stipendijoms mergaitėms Turkijoje. Šventėje dalyvavo Lietuvos vyčių šokėjos. Iš k.: Laura Juzėnaitė, Gabrielė Kulikauskaitė, Laura Misiūnaitė, Kotryna Pavilionytė ir Kristina Šeškaitė atliko pavasarinius lietuviškus šokius ir parodė keletą lietuviškų žaidimų.

Lidijos Ringienės nuotr.

Lietuvių evangelikų liuteronų Tėviškės parapijos

5129 S. Wolf Rd., Western Springs, IL60558

PAMALDŲ TVARKARAŠTIS

Gegužė

20 d. – Kristaus Dangun žengimo šventė / Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos pavasarinis narių susirinkimas

24 d. – 4 val. p. p. parapijos tarybos posėdis

27 d. – Sekminės. Pamaldos 11:30 val. r. su šv. Vakariene

28 d. – Kapinių lankymas (Tautinėse kapinėse 9 val. r. / Betanijos kapinėse 10:30 val. r.)

Birželis

3 d. – šv. Trejybės šventė

10 d. – Minėsime vyskupo A. Trakio 100 m. gimimo sukaktį. Tėvo dienos piknikas. Sekmadieninė mokyklėlė

17 d. – Tėvo diena, pamaldos su šv. Vakariene

24 d. – Pamaldas ves kun. diak. Erika Brooks

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

Čikagos lietuviai, nepabūgę šalčio ir lietingo oro, gegužės 12 d. gausiai rinkosi į Šv. Kazimiero kapines prie 1979 m. Lietuvių šaulių sąjungos pastatyto Ramojaus Mozoliusko paminklo Romui Kalantai, kur vyko Romo Kalantos aukos 40-ųjų metinių paminėjimas. Sigitas Unguraitis perskaitė Lietuvos Nepriklausomybės akto signataro Algirdo Patacko atsiųstą laišką, kalbėjo keletas kalbėtojų, skambėjo senosios ir naujai sukurtos bardų dainos. Nuotraukose: Kalantos aukos 40-mečio paminėjimo akimirkos.

Šventės organizatorių nuotr.